

MONITORING SPLOŠNO RAZŠIRJENIH VRST PTIC V LETU 2009 ZA DOLOČITEV SLOVENSKEGA INDEKSA PTIC KMETIJSKE KRAJINE

KONČNO POROČILO

Ljubljana, november 2009
korigirana verzija

NASLOV NALOGE:

MONITORING SPLOŠNO RAZŠIRJENIH VRST PTIC V LETU 2009 ZA DOLOČITEV SLOVENSKEGA INDEKSA PTIC KMETIJSKE KRAJINE (končno poročilo)

DATUM IZDELAVE:

november 2009
korigirana verzija

NAROČNIK:

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije
Dunajska 58
1000 Ljubljana

Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije
Dunajska 48
1000 Ljubljana

IZVAJALEC:

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS – BirdLife Slovenija)
Tržaška cesta 2, p.p. 2990
1000 Ljubljana

NOSILEC NALOGE:

Jernej Figelj
Primož Kmecl

V poročilu so z avtorjevim dovoljenjem uporabljeni tudi teksti iz poročila v letu 2008:

BOŽIČ, L. (2008): Monitoring splošno razširjenih vrst ptic v letu 2008 za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine. Končno poročilo za MOP in MKGP. DOPPS – DOPPS, Ljubljana.

SODELAVCI:

Aleš Tomažič, Andrej Figelj, Andrej Hudoklin, Borut Rubinić, Dare Fekonja, Dejan Bordjan, Dominik Bombek, Erik Šinigoj, Eva Vukelič, Franc Bračko, Igor Brajnik, Ivan Kljun, Jakob Smole, Matej Gamser, Matjaž Premzl, Monika Podgorelec, Peter Krečič, Rudolf Tekavčič, Slavko Polak, Tomaž Berce, Tomaž Jančar, Tomaž Mihelič, Tomi Trilar, Urša Koce, Vojko Havliček, Željko Šalamun

KAZALO

1	UVOD	4
2	POPISA 2009 IZVEDBA.....	4
2.1	Izbor popisnih ploskev	4
2.2	Nekatere značilnosti popisnih ploskev	4
2.3	Organizacija popisov	8
2.4	Metoda.....	8
2.4.1	Načrtovanje popisnega transekta ter popis ptic in habitata	8
2.4.2	Izračun gnezditvenih gostot.....	8
2.4.3	Indeks dominanc.....	8
3	PREGLED OPRAVLJENEGA DELA V SEZONI 2009 IN ZNAČILNOSTI.....	10
4	POPIS PTIC	17
4.1	Pregled skupaj	17
4.2	Vrste po regijah	21
4.2.1	Panonski svet.....	21
4.2.2	Dinarski svet.....	22
4.2.3	Alpski svet.....	23
4.2.4	Sredozemski svet	24
4.3	OMD in neOMD območja.....	26
4.4	Vrste po tipih kmetijske krajine	28
4.4.1	Intenzivna kmetijska krajina.....	28
4.4.2	Mozaična kmetijska krajina.....	29
4.4.3	Sredozemski mozaik.....	31
4.4.4	Vlažni travniki	32
4.4.5	Suha travišča.....	33
4.5	Vrste glede na vključenost zemljišč v GERK	34
4.6	Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji (IBA).....	37
4.7	Ciljne vrste monitoringa pogostih ptic kmetijske krajine v Sloveniji	39
4.7.1	Pregled skupaj	39
4.7.2	Ciljne vrste po regijah	40
4.7.3	Ciljne vrste na OMD in na neOMD območjih	42
4.7.4	Ciljne vrste glede na tipe kmetijske krajine.....	43
4.7.5	Ciljne vrste glede na vključenost zemljišč v GERK.....	45
4.7.6	Ciljne vrste na mednarodno pomembnih območjih za ptice (IBA) v Sloveniji.....	46
5	INDEKSI IN TRENDI CILJNIH VRST	47
5.1	Rezultati izračuna indeksov (indikatorjev) ptic kmetijske krajine	49
5.1.1	Splošen pregled	49
5.1.2	Indeksi in trendi ciljnih vrst kmetijske krajine	50
6	KOMENTAR REZULTATOV	53
6.1	Slovenija skupaj	53
6.2	Geografske regije	53
6.3	OMD in neOMD območja.....	53
6.4	Tipi kmetijske krajine.....	54
6.5	Vključenost zemljišč v GERK.....	55
6.6	Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji (IBA).....	55
6.7	Ciljne vrste monitoringa splošno razširjenih ptic kmetijske krajine v Sloveniji	55
6.8	Indeksi in trendi ciljnih vrst ptic kmetijske krajine	56
7	POVZETEK	58
8	SUMMARY	58
9	LITERATURA	59
10	PRILOGE	61
10.1	Primer popisne karte.....	61
10.2	Navodila	62

1 UVOD

Evropski monitoring pogostih vrst ptic oziroma PECBMS (*Pan-European Common Bird Monitoring Scheme*) zbira podatke o populacijskih spremembah pogostih vrst ptic po Evropi ter z njimi izračunava evropski indeks pogostih vrst ptic (*Common Bird Index – CBI*). CBI je na evropskem nivoju sestavljen iz indeksa pogostih ptic kmetijske krajine (FBI), indeksa pogostih gozdnih ptic in indeksa drugih pogostih vrst ptic. Cilj PECBMS je podajanje biodiverzitetnih kazalcev, ki bodo vplivali na prihodnje razvojne in politične odločitve na evropskem nivoju. PECBMS je bil v današnji obliki ustanovljen leta 2002, v shemi pa trenutno sodeluje preko 20 držav.

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) je konec leta 2006 pripravilo strokovne podlage za določitev in spremljanje slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (DENAC *et al.* 2006). V okviru te naloge smo razvili metodo za popisovanje, izbrali ciljne vrste ptic, predstavili način izračunavanja vrstnih indeksov in podali pregled programov monitoringa pogostih vrst ptic v drugih državah v Evropi. Leta 2007 je DOPPS na podlagi javnega naročila št. 430-104/2007/2 izvedel prvi popis v okviru monitoringa splošno razširjenih vrst ptic za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine. S tem so bili postavljeni temelji za izvajanje evropskega monitoringa pogostih vrst PECBMS v Sloveniji. Izvedba popisa, pregled rezultatov in priporočila za dopolnitev metode leta 2007 so bili predstavljeni v končnem poročilu »Monitoring splošno razširjenih vrst ptic v letu 2007 za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine« (BOŽIČ 2007), ki je bilo naročniku posredovano konec leta 2007, za leto 2008 pa so bili predstavljeni v končnem poročilu »Monitoring splošno razširjenih vrst ptic v letu 2008 za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine« (BOŽIČ 2008).

V pričujočem poročilu je predstavljena izvedba popisa leta 2009 (pogodba MOP: 2511-08-600101; pogodba MKGP: 2311-08-000110), ki zajema izbor popisnih ploskev, organizacijo popisa, podroben opis uporabljene metode za popisovanje na terenu in za izračun oziroma prikaz nekaterih parametrov pri obdelavi podatkov. Predstavljen je pregled obdelanih popisnih ploskev in njihove značilnosti. Rezultati popisa ptic so predstavljeni za celotno Slovenijo, kot tudi po posameznih geografskih regijah, območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost, tipih kmetijske krajine, območjih z različnim deležem GERK in Mednarodno pomembnih območjih za ptice (IBA). Rezultati so ločeno podani za vse v popisu zabeležene vrste ptic in ciljne vrste popisa FBI ter na koncu strokovno ovrednoteni.

2 IZVEDBA POPISA 2009

2.1 Izbor popisnih ploskev

V letu 2009 nismo izbrali nobene nove popisne ploskve. Popisne ploskve so ostale enake kakor v letu 2008 (Božič 2008).

2.2 Nekateri značilnosti popisnih ploskev

Zaradi višjih sil (poškodbe, bolezni) popisovalci niso popisali enakega števila ploskev kakor leta 2008. V letu 2009 smo popisali 77 popisnih ploskev, ki se nahajajo v naslednjih ožjih geografskih območjih Slovenije (po PERKO & OROŽEN ADAMIČ 1999):

- **Panonski svet** / ravninski in gričevnati svet SV Slovenije (ravnine: Ravensko, Dolinsko, Mursko polje, Dravsko in Ptujsko polje; gričevja: Goričko, vzhodne Slovenske gorice, skrajni V rob Pohorja);
- **Alpski svet** / ravnine v S-osrednjem delu Slovenije (Savska ravan: Sorško polje, Mengeško polje, Ljubljanska kotlina; Spodnja Savinjska dolina);
- **Dinarski svet** / dinarska podolja, polja in planote v J-osrednjem delu Slovenije (podolja in polja: Ljubljansko barje, Velikolaščanska pokrajina, Dobropolje, Cerkniško polje, Postojnska kotlina, Pivka; planote: Suha krajina, Banjšice, Z rob Snežnika);

- **Sredozemski svet** / Kras, flišna gričevja in doline (Vipavska dolina, Vipavska brda, Matarsko podolje, Koprška brda).

V popisu leta 2009 obdelane ploskve predstavljajo zelo različne tipe slovenske kmetijske krajine. Tipe kmetijske krajine smo opredelili na podlagi analize rabe tal v posamezni popisni ploskvi po šifrantu Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (UR. LIST RS, št. 51/06). Analizo smo izvedli s podatki v SHP datoteki MKGP »raba_20050408«. Tako določeni tipi kmetijske krajine se ujemajo s tipi opredeljenimi v MEDVED & BOŽIČ (2005), dodan pa je še en tip in sicer »sredozemski mozaik«, ki se obravnava ločeno od tipa »mozaična kmetijska krajina«. Tipi kmetijske krajine in njihove značilnosti so v grobem naslednje:

- **Intenzivna kmetijska krajina** (izrazito prevladujejo njive in vrtovi – raba 1100 predstavlja med 45,6 in 93,3% celotne rabe v posamezni ploskvi; drugih vrst kmetijske rabe je bistveno manj, na ploskvah ni veliko različnih vrst kmetijske rabe (tabela 1), prevladujejo enovrstne kulture ali majhno število kultur na velikih površinah; ta tip najdemo v glavnem na večjih ravninah);

Tabela 1: Vrste kmetijske rabe in njihovi odstotki na popisnih ploskvah za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009, ki so bile opredeljene kot intenzivna kmetijska krajina.

TETRAIDA	11**	12**	13**	14** 1800	2000	3000	4***	5000 & 6000	7000	Skupaj
OF_120	58,7	2,9	6,3	3,5	22,3	6,0	0,0	0,0	0,3	100,0
OF_139	85,4	0,2	2,6	3,2	8,0	0,7	0,0	0,0	0,0	100,0
OF_35	53,6	0,3	11,9	1,3	22,0	9,7	0,0	0,0	1,1	100,0
OM_121	72,0	1,8	0,4	4,2	7,5	7,1	0,0	0,0	7,1	100,0
OM_142	89,2	0,2	4,4	1,9	2,7	1,6	0,0	0,0	0,0	100,0
OM_25	73,5	0,4	5,0	0,7	4,6	15,3	0,0	0,0	0,5	100,0
OM_71	57,1	0,8	16,8	1,3	19,2	3,6	0,0	0,0	1,2	100,0
OO_36	53,9	0,0	12,9	0,1	30,9	2,1	0,0	0,0	0,0	100,0
OO_79	65,5	0,1	8,8	1,4	6,0	5,3	5,0	0,0	7,8	100,0
OR_122	69,8	2,9	1,8	3,6	5,9	15,5	0,0	0,0	0,5	100,0
OR_234	50,2	0,4	1,9	2,5	38,2	6,5	0,0	0,3	0,1	100,0
OR_80	90,5	0,0	4,0	0,4	2,9	0,9	0,0	0,0	1,2	100,0
OZ_123	80,0	0,6	2,0	0,6	4,8	11,6	0,0	0,1	0,3	100,0
OZ_138	93,3	0,3	0,8	0,5	2,8	2,1	0,0	0,0	0,2	100,0
OZ_24	59,3	0,0	14,1	2,7	5,3	17,5	0,0	0,0	1,1	100,0
OZ_28	53,6	0,5	14,7	2,5	13,3	15,3	0,0	0,0	0,1	100,0
OZ_81	81,3	0,2	3,8	0,3	0,0	14,4	0,0	0,0	0,0	100,0
OZ_82	55,2	0,4	8,3	1,4	20,0	9,0	0,0	0,3	5,3	100,0
min	50,2	0,0	0,4	0,1	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	100,0
max	93,3	2,9	16,8	4,2	38,2	17,5	5,0	0,3	7,8	100,0

- **Mozaična kmetijska krajina** (nobena vrsta rabe ne prevladuje in nikoli bistveno ne presega 50% celotne rabe na posamezni popisni ploskvi, vendar pa se vse glavne vrste kmetijske rabe lahko pojavljajo v pomembnih odstotkih, na ploskvah je veliko različnih vrst kmetijske rabe na majhnih površinah (tabela 2, stran 6); ta tip najdemo v glavnem v gričevjih v notranjosti Slovenije, redko pa v nižinah v notranjosti Slovenije);

Tabela 2: Vrste kmetijske rabe in njihovi odstotki na popisnih ploskvah za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009, ki so bile opredeljene kot mozaična kmetijska krajina.

TETRAIDA	11**	12**	13**	14**- 1800	2000	3000	4***	5000 & 6000	7000	Skupaj
OD_169	55,4	6,8	17,1	0,9	10,6	8,1	0,5	0,0	0,6	100,0
OD_231	4,4	26,3	24,2	2,3	35,0	7,7	0,0	0,0	0,1	100,0
OD_83	31,4	6,6	22,4	1,3	20,0	18,0	0,0	0,0	0,2	100,0
OF_379	27,0	3,2	14,8	1,3	48,9	4,8	0,0	0,0	0,0	100,0
OF_55	25,9	0,9	30,9	4,0	2,2	34,6	0,7	0,0	0,8	100,0
OF_86	25,3	14,6	32,0	1,0	13,8	12,0	0,0	0,0	1,3	100,0
OM_147	31,6	8,4	21,3	1,4	32,2	5,1	0,0	0,0	0,0	100,0
OM_170	44,5	8,6	8,5	0,9	17,3	5,1	0,0	0,0	0,0	85,0
OM_192	25,8	0,2	22,7	4,8	24,4	18,3	0,0	0,8	3,0	100,0
OM_4	9,8	2,6	50,6	4,2	13,7	18,4	0,2	0,0	0,5	100,0
OM_57	20,5	1,1	44,4	2,5	20,7	8,5	0,0	0,0	2,2	100,0
OM_89	20,4	13,0	42,9	0,9	13,3	9,0	0,0	0,0	0,4	100,0
OO_101	22,4	4,5	31,8	1,5	34,0	5,7	0,0	0,0	0,1	100,0
OO_23	32,2	0,0	33,0	4,3	17,8	11,5	0,0	0,0	1,1	100,0
OO_301	9,2	0,3	32,3	1,5	48,7	8,0	0,0	0,0	0,0	100,0
OO_345	9,4	5,5	30,5	1,6	29,1	7,4	0,1	0,0	16,5	100,0
OO_59	39,8	0,3	35,1	1,0	12,5	11,1	0,0	0,0	0,0	100,0
OO_87	13,7	8,0	44,8	3,2	18,5	11,0	0,0	0,0	0,8	100,0
OR_58	12,6	1,5	45,5	3,4	21,5	13,8	0,0	0,0	1,7	100,0
OR_84	11,1	22,0	28,6	2,6	14,0	18,0	0,0	0,4	3,3	100,0
OR_90	20,1	14,2	44,8	3,2	10,8	6,7	0,0	0,0	0,2	100,0
OU_410	29,3	1,1	20,6	1,6	36,8	8,1	0,0	0,0	2,4	100,0
OZ_129	36,6	3,7	22,3	1,5	30,9	4,9	0,0	0,0	0,0	100,0
OZ_148	33,7	2,8	24,4	0,7	34,2	4,3	0,0	0,0	0,0	100,0
OZ_29	23,9	1,1	34,0	1,2	26,8	13,0	0,0	0,0	0,0	100,0
OZ_361	6,7	5,9	29,5	1,7	45,7	10,3	0,0	0,0	0,2	100,0
min	4,4	0,0	8,5	0,7	2,2	4,3	0,0	0,0	0,0	85,0
max	55,4	26,3	50,6	4,8	48,9	34,6	0,7	0,8	16,5	100,0

- **Sredozemski mozaik** (velja vse naštetu pri mozaični kmetijski krajini, vendar se popisne ploskve nahajajo v Sredozemskem svetu Slovenije; prav tako kot pri mozaični krajini pomemben odstotek kmetijske rabe predstavljajo trajni nasadi, vendar večinoma z drugimi vrstami rabe – prevladujejo vinogradi, oljčniki ipd (tabela 3); ta tip najdemo izključno v flišnatih predelih Sredozemskega sveta);

Tabela 3: Vrste kmetijske rabe in njihovi odstotki na popisnih ploskvah za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009, ki so bile opredeljene kot sredozemski mozaik.

TETRAIDA	11**	12**	13**	14**- 1800	2000	3000	4***	5000 & 6000	7000	Skupaj
OD_274	11,9	15,5	21,0	3,4	38,3	9,6	0,0	0,0	0,2	100,0
OF_17	35,9	9,8	27,4	3,4	9,7	13,7	0,0	0,0	0,0	100,0
OF_176	12,0	22,2	18,1	10,2	26,6	10,8	0,0	0,0	0,0	100,0
OF_178	32,0	29,8	11,2	8,9	2,7	15,2	0,0	0,0	0,3	100,0
OF_277	2,9	36,6	14,8	5,4	23,8	14,4	0,0	0,0	2,1	100,0
OM_191	1,7	29,1	15,6	4,6	44,6	4,3	0,0	0,0	0,0	100,0
OM_273	14,9	21,4	14,4	2,5	28,4	17,1	0,0	0,0	1,3	100,0
OM_276	14,1	27,8	9,7	7,4	18,4	21,9	0,0	0,0	0,6	100,0
OM_407	2,8	5,4	23,4	13,3	47,5	7,2	0,0	0,2	0,0	100,0
OR_179	30,7	13,8	10,8	9,7	7,7	25,8	0,4	0,0	1,2	100,0
OR_408	8,7	9,4	23,9	6,5	44,4	5,7	0,0	1,5	0,0	100,0
OZ_16	21,5	35,7	13,4	2,7	24,5	1,6	0,0	0,0	0,7	100,0
min	1,7	5,4	9,7	2,5	2,7	1,6	0,0	0,0	0,0	100,0
max	35,9	36,6	27,4	13,3	47,5	25,8	0,4	1,5	2,1	100,0

- **Vlažni travniki** (pomemben odstotek predstavljajo trajni in barjanski travniki – rabi 1300 in 1321 prispevata med 23,7 in 77,6% celotne rabe v posamezni ploskvi, drugih vrst kmetijske rabe je bistveno manj (tabela 4); ploskve se nahajajo na poplavnih ravninah v nižinskem svetu);

Tabela 4: Vrste kmetijske rabe in njihovi odstotki na popisnih ploskvah za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009, ki so bile opredeljene kot vlažni travniki (* - podatki, ki pri analizi rabe niso bili upoštevani, saj je preverjanje na terenu pokazalo, da so napačni).

TETRADA	11**	12**	13**	14**- 1800	2000	3000	4***	5000 & 6000	7000	Skupaj
OD_11	4,0	1,5	67,0	0,2	17,9	5,6	2,7	0,0	1,1	100,0
OD_12	30,2	0,1	55,4	8,0	2,6	1,2	0,5	0,0	2,1	100,0
OD_3	23,4	0,7	59,5	5,6	6,2	3,3	0,0	0,0	1,1	100,0
OF_21*	86,8	0,1	7,4	1,7	0,0	3,1	0,0	0,0	0,9	100,0
OF_32	21,2	0,2	61,1	9,6	2,0	4,5	0,6	0,0	0,9	100,0
OO_22	24,2	0,0	23,7	35,3	0,0	12,5	2,2	0,0	2,1	100,0
OO_9	2,1	0,0	53,8	8,2	35,4	0,4	0,0	0,0	0,0	100,0
OR_31	2,9	0,4	77,6	6,5	7,6	4,0	0,4	0,0	0,6	100,0
OR_34	22,3	0,7	44,8	2,8	1,3	27,9	0,0	0,0	0,3	100,0
OZ_297	12,5	0,8	29,3	2,9	46,1	8,1	0,0	0,0	0,2	100,0
OZ_5	4,6	1,2	56,4	4,2	16,0	11,7	4,5	0,0	1,5	100,0
min	2,1	0,0	7,4	0,2	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	100,0
max	86,8	1,5	77,6	35,3	46,1	27,9	4,5	0,0	2,1	100,0

- **Suha travišča** (pomemben odstotek predstavljajo trajni travniki – raba 1300 prispeva med 24,9 in 65,2% celotne rabe in različne zaraščajoče površine – rabe 14**, 1500 in 1800 prispevajo do 25,2% celotne rabe v posamezni ploskvi, drugih vrst kmetijske rabe je bistveno manj (tabela 5); ploskve se nahajajo na suhih kraških planotah, dolinah oziroma pobočjih).

Tabela 5: Vrste kmetijske rabe in njihovi odstotki na popisnih ploskvah za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009, ki so bile opredeljene kot suhi travniki.

TETRADA	11**	12**	13**	14**- 1800	2000	3000	4***	5000 & 6000	7000	Skupaj
OD_15	1,2	0,2	37,1	25,2	32,1	4,1	0,0	0,0	0,0	100,0
OD_177	0,9	0,2	65,2	11,7	20,4	1,7	0,0	0,0	0,0	100,0
OF_281	0,3	0,2	35,4	6,8	48,5	8,7	0,0	0,1	0,0	100,0
OF_283	0,6	0,8	39,1	6,5	45,1	7,9	0,0	0,0	0,0	100,0
OF_8	4,3	0,0	55,2	6,9	32,8	0,7	0,0	0,0	0,0	100,0
OM_180	1,8	3,7	45,3	17,5	28,8	2,9	0,0	0,0	0,0	100,0
OO_280	3,9	0,4	24,9	12,3	56,4	2,2	0,0	0,0	0,0	100,0
OR_1	1,3	0,8	42,0	19,2	33,1	3,7	0,0	0,0	0,0	100,0
OR_10	0,0	0,0	60,5	3,9	33,2	2,0	0,0	0,3	0,0	100,0
OZ_401	0,5	0,2	34,3	6,2	55,8	3,1	0,0	0,0	0,0	100,0
min	0,0	0,0	24,9	3,9	20,4	0,7	0,0	0,0	0,0	100,0
max	4,3	3,7	65,2	25,2	56,4	8,7	0,0	0,3	0,0	100,0

2.3 Organizacija popisov

Popisovalcem so bili cilji, potek in metoda popisa podrobneje predstavljeni na delavnicah leta 2008 (BOŽIČ 2008).

Kompleten popisni material za posameznega popisovalca oziroma popisno ploskev je leta 2009 vključeval naslednje:

- navodila in kratek opis metode
- popisna karta DOF5 z vrisanim linijskim transektom, mejnimi točkami in številkami popisnih odsekov ter notranjim, 50 m pasom za popis ptic v merilu 1:7500,
- obrazec za popis ptic
- obrazec za popis habitata
- šifrant za popis habitata

2.4 Metoda

2.4.1 Načrtovanje popisnega transeкта ter popis ptic in habitata

Metoda popisa leta 2009 je enaka kakor metoda popisa leta 2008 (BOŽIČ 2008). Uporabili smo metodo linijskega transeкта, kjer smo ptice na 2km dolgem popisnem transektu beležili glede na oddaljenost od popisne poti in sicer v dva pasova: notranji pas, kjer so registrirane enote oddaljene od popisne poti od 0m do 50m ter zunanji pas, kjer so registrirane enote oddaljene od popisne poti 50m ali več. Osnovna enota popisa je par. Na vsaki ploskvi smo opravili dva popisa. Popis leta 2009 je bil izveden skladno s popisnim protokolom.

2.4.2 Izračun gnezditvenih gostot

Gnezditvena gostota vrste je osnova za oceno velikosti gnezdeče populacije. Gnezditvene gostote (D) vrste popisanih na linearnih transektih smo izračunali s pomočjo linearnega modela po naslednji formuli (BIBBY et al. 1992):

$$D = \frac{1000Nk}{L}, \text{ kjer je } k = \frac{1 - \sqrt{1-p}}{w} \text{ in je } p = \frac{N_1}{N}$$

L = dolžina transeкта v km, w = širina notranjega pasu v m, N = skupno število ptic, N_1 = število ptic v notranjem pasu, D = relativna gnezditvena gostota (pari / km²)

Gostote smo računali samo za vrste, za katere smo imeli vsaj 40 zabeleženih registracij, saj lahko le za ptice z dovolj velikim številom registracij, gostoto ocenimo s zadovoljivo natančnostjo. Gostot prav tako nismo mogli izračunati za vrste, ki jih nismo zabeležili v notranjem pasu. Gostoto podajamo kot število gnezdečih parov na površini 1 km² (pari / km²).

2.4.3 Indeks dominance

Indeks dominance predstavlja relativno pogostnost vrst v združbi in ga prikažemo v odstotkih. V tem poročilu ga predstavljamo kot število registracij ene vrste glede na število vseh registracij vseh zabeleženih vrst, torej kot indeks individualne dominance (TOME 2006).

Indeks dominance vrst smo izračunali po formuli:

$$D = \frac{a}{S} \times 100 (\%)$$

pri čemer je a število registracij neke vrste v notranjem pasu na popisni ploskvi oziroma na določeni skupini popisnih ploskev, S pa skupno število registracij vseh vrst v notranjem pasu na popisni ploskvi oziroma na določeni skupini popisnih ploskev. O dominantnih vrstah govorimo, kadar je njihov indeks dominance vsaj 5%.

3 PREGLED OPRAVLJENEGA DELA V SEZONI 2009 IN ZNAČILNOSTI

V gnezditveni sezoni 2009 smo popis ptic za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) v skladu z navodili opravili na 77 popisnih ploskvah (slika 1), kar predstavlja dobrih 20% vseh potencialnih popisnih ploskev za monitoring pogostih ptic kmetijske krajine v Sloveniji. Podrobna karta s prikazom vseh leta 2009 obdelanih popisnih ploskev je v prilogi 8.4. Skupna dolžina transektov na katerih smo opravili popis je 156,9 km. Popis habitata smo opravili na 66 popisnih ploskvah. V popisu leta 2009 je sodelovalo 27 popisovalcev, ki so posredovali podatke za 77 popisnih ploskev. Pri obdelavi podatkov smo upoštevali podatke za vseh 77 ploskev. Prvi del popisa ptic smo opravili med 7.4. in 15.5., drugi del pa med 9.5. in 25.6. Mediana prvega dela popisa ptic je bila 23.4., mediana drugega dela popisa pa 24.5. Dolžina popisnih transektov na popisnih ploskvah se giblje med 1832 in 2433 metri (povprečje 2038 ± 62 metrov). Leta 2009 smo obdelali 34 popisnih ploskev, ki so bile vključene že v prvi popis leta 2007 in v drugi popis leta 2008.

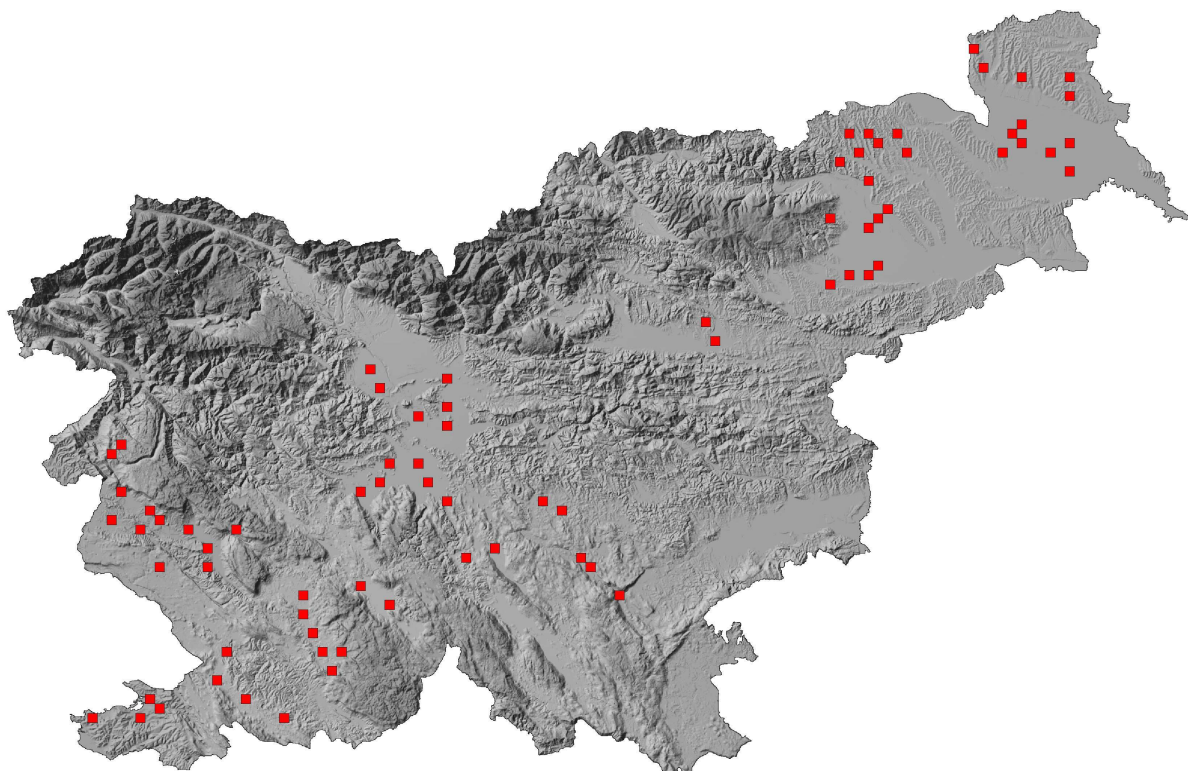
Tabela 6: Popisne ploskve obdelane v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009. Predstavljeni so naslednji podatki: šifra ploskve, datum popisa ptic, dolžina popisnega transekta ter ime in priimek popisovalca. S sivo barvo so označene popisne ploskve, ki so bile vključene v popis v letih 2007 in 2008.

Popisna ploskev	Datum popisa ptic		Dolžina transekta	Popisovalec	Habitat
	1.	2.			
0D_11	16.4.09	24.5.09	2122	Dejan Bordjan	da
0D_12	22.4.09	9.6.09	2030	Borut Rubinič	da
0D_15	20.4.09	25.5.09	2094	Primož Kmecl	ne
0D_169	9.4.09	14.5.09	2061	Željko Šalamun	da
0D_177	12.4.09	3.6.09	1956	Andrej Figelj	da
0D_231	24.4.09	1.6.09	1921	Aleš Tomažič	da
0D_274	13.4.09	21.5.09	2079	Andrej Figelj	da
0D_3	18.4.09	24.5.09	2028	Slavko Polak	da
0D_83	9.5.09	24.5.09	1970	Matjaž Premzl	da
0F_120	17.4.09	9.5.09	2007	Željko Šalamun	da
0F_139	27.4.09	8.6.09	2045	Monika Podgorelec	da
0F_17	13.4.09	21.5.09	2025	Andrej Figelj	da
0F_176	4.5.09	1.6.09	2066	Igor Brajnik	da
0F_178	26.4.09	26.5.09	2079	Igor Brajnik	da
0F_21	15.5.09	6.6.09	2022	Rudolf Tekavčič	da
0F_277	18.4.09	25.5.09	2166	Ivan Kljun	da
0F_281	22.4.09	15.6.09	2000	Aljaž Rijavec	da
0F_283	24.4.09	28.5.09	2406	Primož Kmecl	ne
0F_32	22.4.09	9.6.09	1981	Borut Rubinič	da
0F_35	5.5.09	24.5.09	1965	Tomi Trilar	da
0F_379	25.4.09	24.5.09	2000	Franc Bračko	ne
0F_55	18.4.09	23.5.09	2433	Matej Gamser	da
0F_8	25.4.09	24.5.09	2079	Slavko Polak	da
0F_86	26.4.09	9.6.09	2030	Luka Božič	da
0M_121	7.4.09	9.5.09	2042	Željko Šalamun	da
0M_142	26.4.09	16.6.09	1993	Monika Podgorelec	da
0M_147	10.4.09	15.5.09	2017	Željko Šalamun	da

OM_170	9.4.09	23.5.09	2008	Željko Šalamun	da
OM_180	5.5.09	15.6.09	2000	Erik Šinigoj	ne
OM_191	13.4.09	29.5.09	2015	Peter Krečič	da
OM_192	8.4.09	20.5.09	2019	Dare Fekonja	da
OM_25	1.5.09	31.5.09	2003	Urša Koce	da
OM_273	3.5.09	25.6.09	1956	Tomaž Berce	da
OM_276	19.4.09	25.5.09	2205	Igor Brajnik	da
OM_4	25.4.09	20.5.09	2024	Borut Rubinič	da
OM_407	25.4.09	25.5.09	1956	Jernej Figelj	ne
OM_57	13.4.09	24.5.09	1998	Andrej Hudoklin	da
OM_71	26.4.09	2.6.09	1982	Aleš Tomažič	da
OM_89	17.4.09	23.5.09	2105	Matjaž Premzl	da
OO_101	25.4.09	23.5.09	2000	Franc Bračko	ne
OO_22	15.5.09	6.6.09	2199	Rudolf Tekavčič	da
OO_23	8.4.09	18.5.09	2067	Dare Fekonja	da
OO_280	24.4.09	28.5.09	2084	Primož Kmecl	ne
OO_301	1.5.09	16.6.09	2020	Tomaž Jančar	ne
OO_345	18.4.09	19.6.09	2322	Matej Gamser	da
OO_36	5.5.09	24.5.09	2001	Tomi Trilar	da
OO_59	2.5.09	19.5.09	1930	Tomaž Mihelič	da
OO_79	26.4.09	6.6.09	2078	Aleš Tomažič	da
OO_87	26.4.09	9.6.09	1958	Luka Božič	da
OO_9	23.4.09	17.5.09	2038	Slavko Polak	da
OR_1	20.4.09	25.5.09	1997	Primož Kmecl	ne
OR_10	18.4.09	17.5.09	1973	Slavko Polak	da
OR_122	7.4.09	10.5.09	1953	Željko Šalamun	da
OR_179	13.4.09	18.5.09	2184	Igor Brajnik	da
OR_234	24.4.09	20.5.09	1994	Dejan Bordjan	da
OR_31	16.4.09	13.5.09	2003	Dejan Bordjan	da
OR_34	5.5.09	20.5.09	1969	Vojko Havliček	da
OR_408	25.4.09	25.5.09	2022	Jernej Figelj	ne
OR_58	13.4.09	16.5.09	1982	Andrej Hudoklin	da
OR_80	20.4.09	8.6.09	2052	Luka Božič	da
OR_84	24.4.09	24.5.09	2161	Matjaž Premzl	da
OR_90	18.4.09	23.5.09	2027	Matjaž Premzl	da
OU_410	19.4.09	19.6.09	2102	Andrej Hudoklin	da
OZ_123	8.4.09	10.5.09	1988	Željko Šalamun	da
OZ_129	16.4.09	26.5.09	2023	Željko Šalamun	da
OZ_138	27.4.09	7.6.09	1984	Monika Podgorelec	da
OZ_148	10.4.09	15.5.09	2003	Željko Šalamun	da
OZ_16	13.4.09	25.5.09	2007	Peter Krečič	da
OZ_24	1.5.09	17.5.09	2005	Urša Koce	da
OZ_28	29.4.09	24.5.09	2019	Tomaž Mihelič	da
OZ_29	2.5.09	19.5.09	2046	Tomaž Mihelič	da
OZ_297	1.5.09	17.6.09	2018	Tomaž Jančar	ne
OZ_361	24.4.09	2.6.09	1832	Aleš Tomažič	da

OZ_401	12.4.09	3.6.09	1995	Andrej Figelj	da
OZ_5	25.4.09	20.5.09	2009	Borut Rubinič	da
OZ_81	20.4.09	8.6.09	2006	Luka Božič	da
OZ_82	24.4.09	20.5.09	1951	Dejan Bordjan	da

Slika 1: Popisne ploskve obdelane v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009

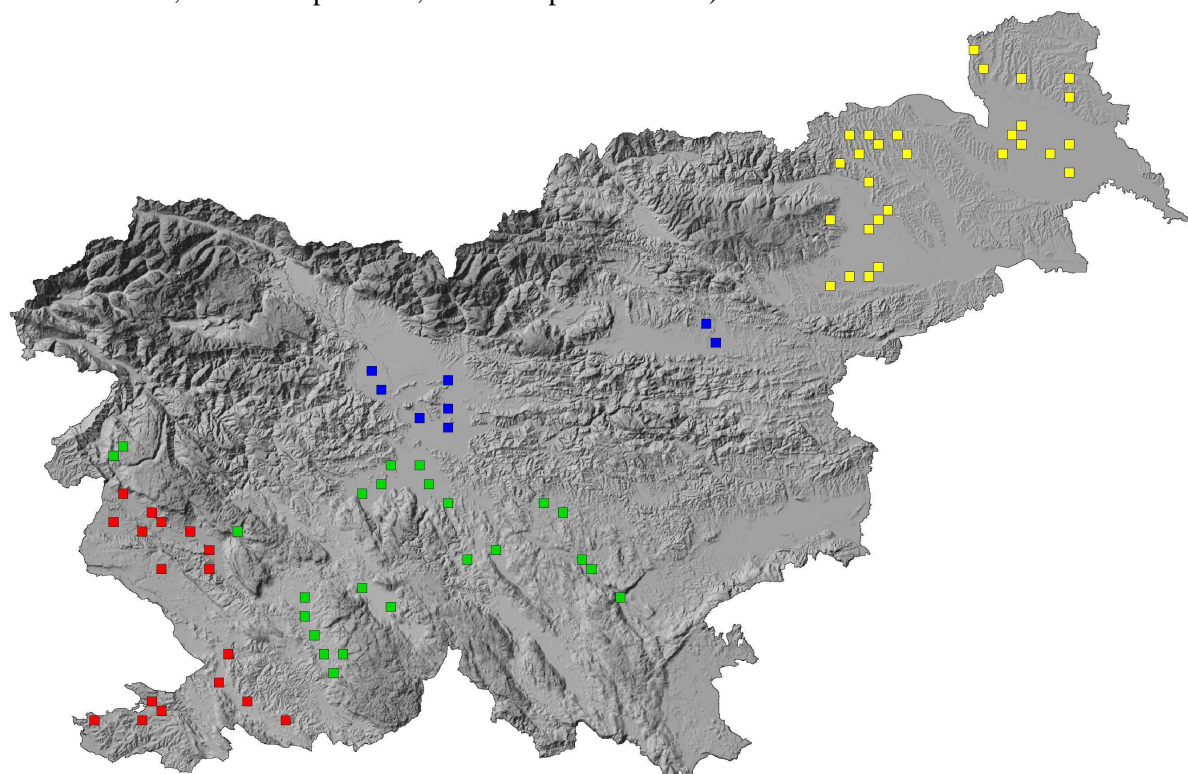
Med popisnimi ploskvami, ki smo jih obdelali v popisu leta 2009, se jih 28 nahaja v Panonskem svetu Slovenije, 24 dinarskem svetu, 17 v Sredozemskem svetu in 8 v Alpskem svetu (Slika 2). 49 obdelanih popisnih ploskev se nahaja na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD), 28 pa izven teh območij (neOMD) (slika 3). Pri razdelitvi popisnih ploskev na tipe kmetijske krajine je leta 2009 slika takšna: 18 ploskev predstavlja intenzivno kmetijsko krajino, 26 ploskev mozaično kmetijsko krajino, 12 ploskev sredozemski mozaik, 11 ploskev vlažne travnike in 10 ploskev suha travnišča (slika 4). Vključenost posameznih popisnih ploskev v GERK (sistem grafičnih enot rabe kmetijskih zemljišč) se giblje med 5,0% in 89,2%. Na 46 popisnih ploskvah vključenost zemljišč v GERK presega 40% (slika 5). Znotraj Mednarodno pomembnih območij za ptice v Sloveniji (IBA), ki so deloma ali v celoti uvrščena v mrežo varstvenih območij Natura 2000, se nahaja 26 popisnih ploskev (slika 6). Nekateri osnovni podatki o obdelanih popisnih ploskvah so predstavljeni v tabeli 7.

Tabela 7: Popisne ploskve obdelane v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009. Predstavljeni so naslednji podatki: šifra ploskve, geografska regija, prisotnost na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD), tip kmetijske krajine, odstotek zemljišč na popisni ploskvi vključen v GERK in prisotnost na Mednarodno pomembnih območjih za ptice v Sloveniji (IBA).

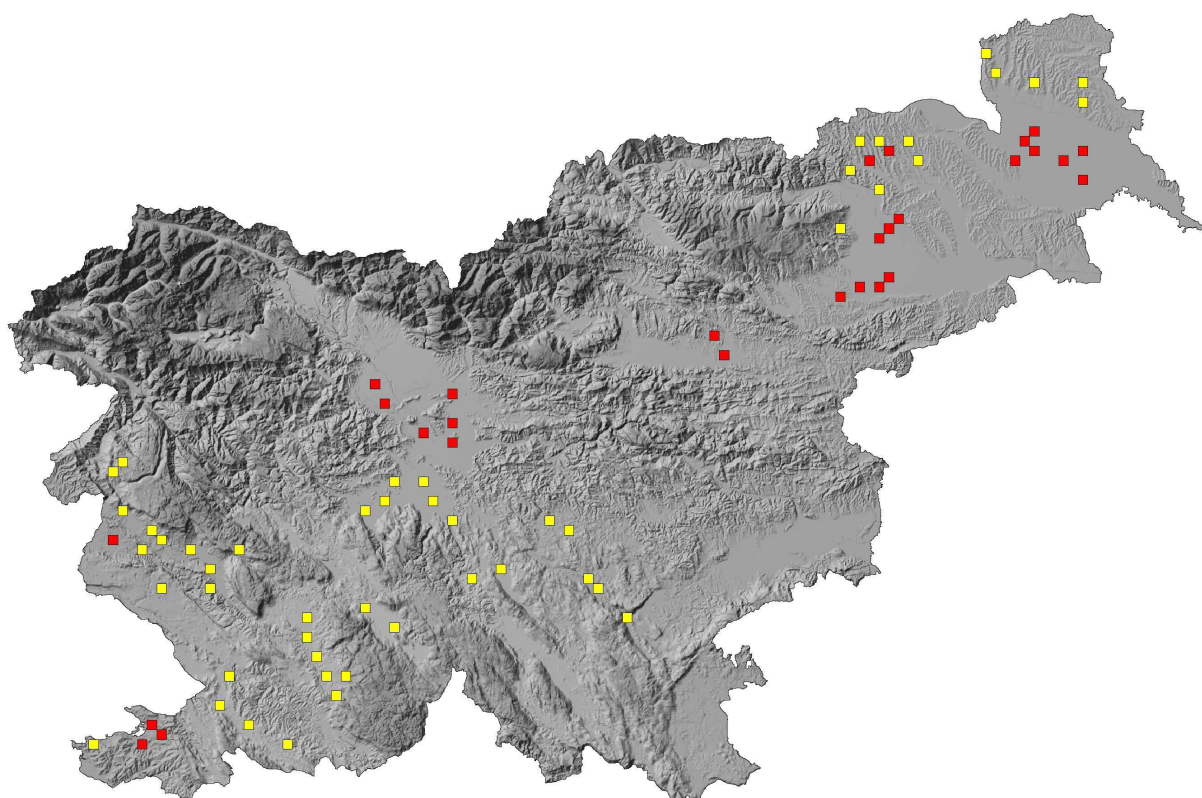
Popisna ploskev	Regija	OMD	Tip	GERK (%)	IBA
0D_11	Dinarski svet	da	V	59,7	da
0D_12	Dinarski svet	da	V	84,9	da
0D_15	Sredozemski svet	da	S	13,1	da
0D_169	Panonski svet	da	M	64,1	da
0D_177	Dinarski svet	da	S	59,6	da
0D_231	Panonski svet	da	M	25,5	ne
0D_274	Sredozemski svet	da	SM	24,3	ne
0D_3	Dinarski svet	da	V	64,1	da
0D_83	Panonski svet	ne	M	38,5	ne
0F_120	Panonski svet	ne	I	63,4	ne
0F_139	Panonski svet	ne	I	81,8	ne
0F_17	Sredozemski svet	da	SM	60,4	ne
0F_176	Sredozemski svet	da	SM	22,7	ne
0F_178	Sredozemski svet	ne	SM	38,5	ne
0F_21	Dinarski svet	da	V	83,3	da
0F_277	Sredozemski svet	da	SM	32,2	ne
0F_281	Dinarski svet	da	S	26,6	ne
0F_283	Sredozemski svet	da	S	5,0	ne
0F_32	Dinarski svet	da	V	66,7	da
0F_35	Alpski svet	ne	I	60,2	ne
0F_379	Panonski svet	da	M	41,8	da
0F_55	Alpski svet	ne	M	37,1	ne
0F_8	Dinarski svet	da	S	40,2	da
0F_86	Panonski svet	ne	M	44,4	ne
0M_121	Panonski svet	ne	I	62,2	ne
0M_142	Panonski svet	ne	I	87,8	ne
0M_147	Panonski svet	da	M	44,3	da
0M_170	Panonski svet	da	M	51,0	da
0M_180	Sredozemski svet	da	S	18,7	da
0M_191	Sredozemski svet	da	SM	35,5	ne
0M_192	Alpski svet	ne	M	35,0	ne
0M_25	Alpski svet	ne	I	67,1	ne
0M_273	Sredozemski svet	ne	SM	29,8	ne
0M_276	Sredozemski svet	ne	SM	10,7	ne
0M_4	Dinarski svet	da	M	37,1	ne
0M_407	Sredozemski svet	da	SM	18,7	ne
0M_57	Dinarski svet	da	M	46,5	ne
0M_71	Panonski svet	ne	I	67,4	ne
0M_89	Panonski svet	ne	M	61,5	da

0O_101	Panonski svet	da	M	52,7	da
0O_22	Dinarski svet	da	V	29,2	da
0O_23	Alpski svet	ne	M	50,7	ne
0O_280	Sredozemski svet	da	S	18,4	da
0O_301	Dinarski svet	da	M	36,5	ne
0O_345	Alpski svet	ne	M	36,7	ne
0O_36	Alpski svet	ne	I	62,7	ne
0O_59	Dinarski svet	da	M	67,3	ne
0O_79	Panonski svet	ne	I	64,1	ne
0O_87	Panonski svet	da	M	38,7	ne
0O_9	Dinarski svet	da	V	46,5	da
0R_1	Sredozemski svet	da	S	13,8	da
0R_10	Dinarski svet	da	S	28,6	da
0R_122	Panonski svet	ne	I	67,9	ne
0R_179	Sredozemski svet	ne	SM	25,9	ne
0R_234	Panonski svet	ne	I	46,8	ne
0R_31	Dinarski svet	da	V	54,1	da
0R_34	Dinarski svet	da	V	54,3	da
0R_408	Sredozemski svet	da	SM	17,9	ne
0R_58	Dinarski svet	da	M	45,8	ne
0R_80	Panonski svet	ne	I	89,2	ne
0R_84	Panonski svet	da	M	28,7	ne
0R_90	Panonski svet	da	M	60,0	ne
0U_410	Dinarski svet	da	M	38,7	ne
0Z_123	Panonski svet	ne	I	76,4	ne
0Z_129	Panonski svet	da	M	52,5	da
0Z_138	Panonski svet	ne	I	85,7	ne
0Z_148	Panonski svet	da	M	45,7	da
0Z_16	Sredozemski svet	da	SM	63,8	ne
0Z_24	Alpski svet	ne	I	65,1	ne
0Z_28	Dinarski svet	da	I	61,4	ne
0Z_29	Dinarski svet	da	M	48,8	ne
0Z_297	Dinarski svet	da	V	32,3	da
0Z_361	Panonski svet	da	M	36,5	ne
0Z_401	Dinarski svet	da	S	21,0	da
0Z_5	Dinarski svet	da	V	56,0	ne
0Z_81	Panonski svet	ne	I	78,6	ne
0Z_82	Panonski svet	ne	I	56,7	ne

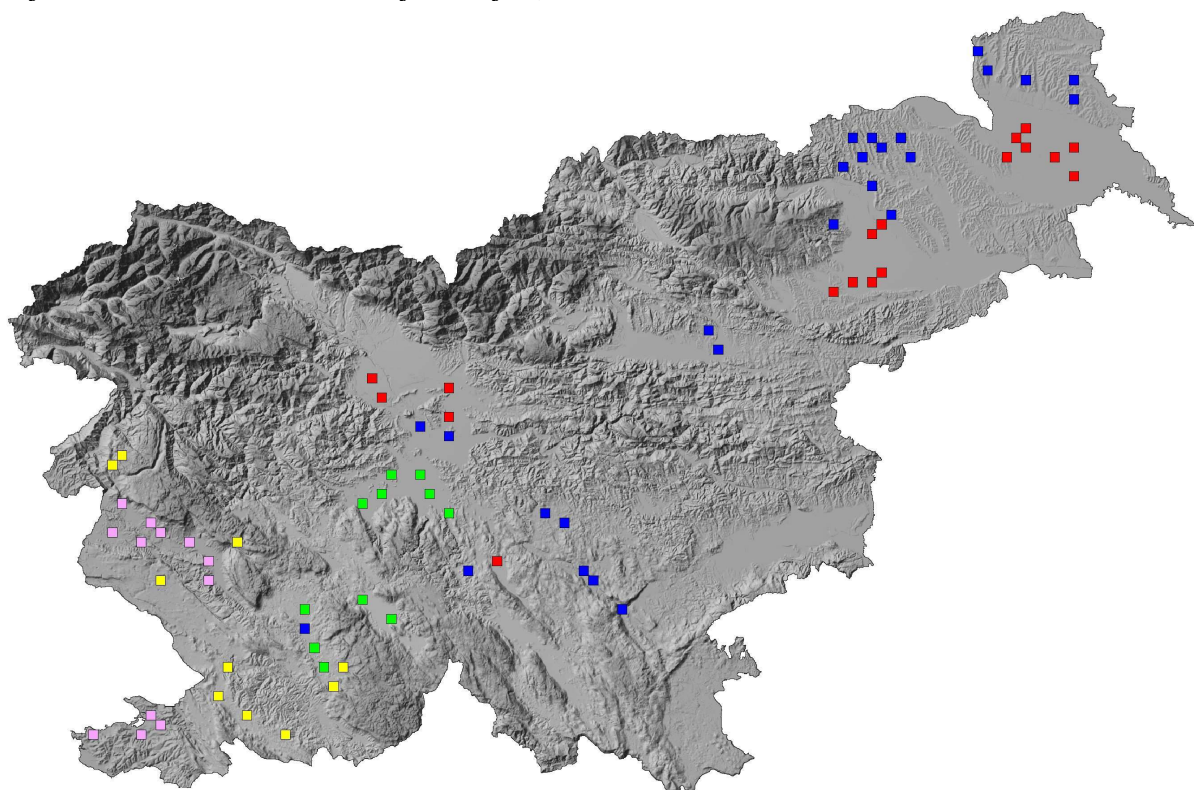
Slika 2: Popisne ploskve, obdelane v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009, po posameznih geografskih regijah (rdeča – sredozemski svet, zelena – dinarski svet, modra – alpski svet, rumena – panonski svet)

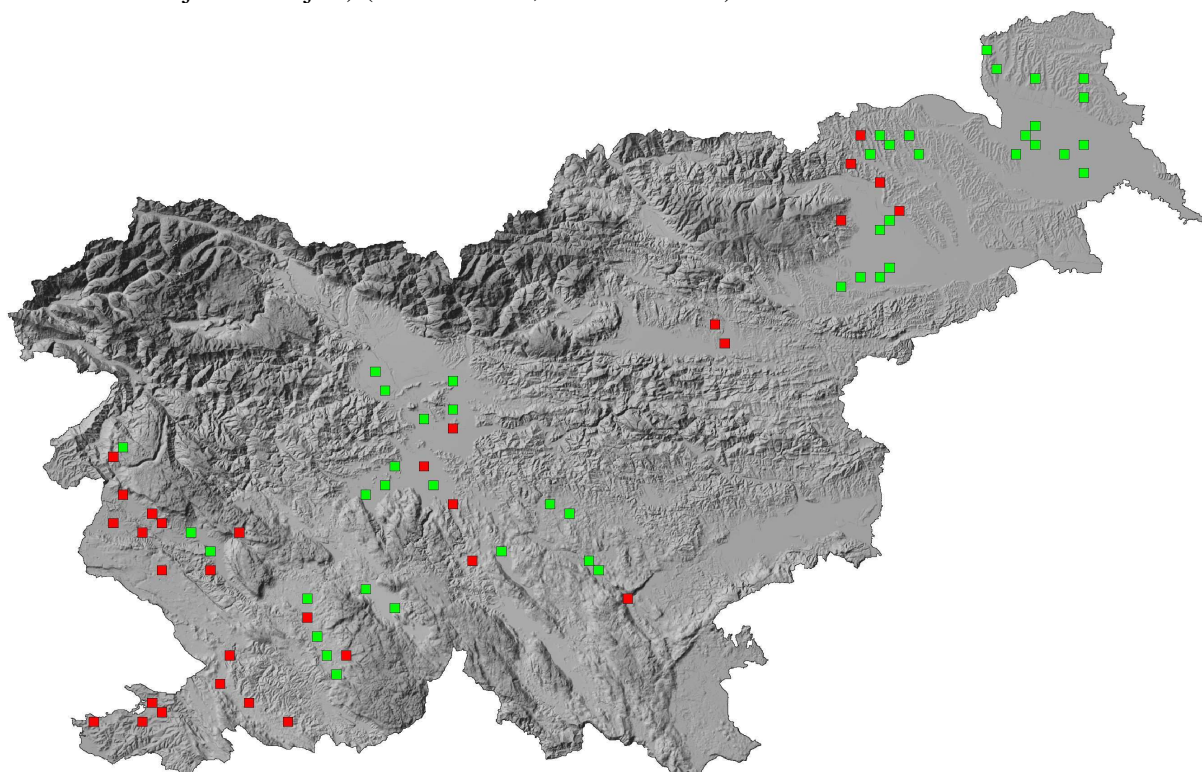
Slika 3: Popisne ploskve, obdelane v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009, na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD - rumena) in izven teh območij (ne-OMD - rdeča)

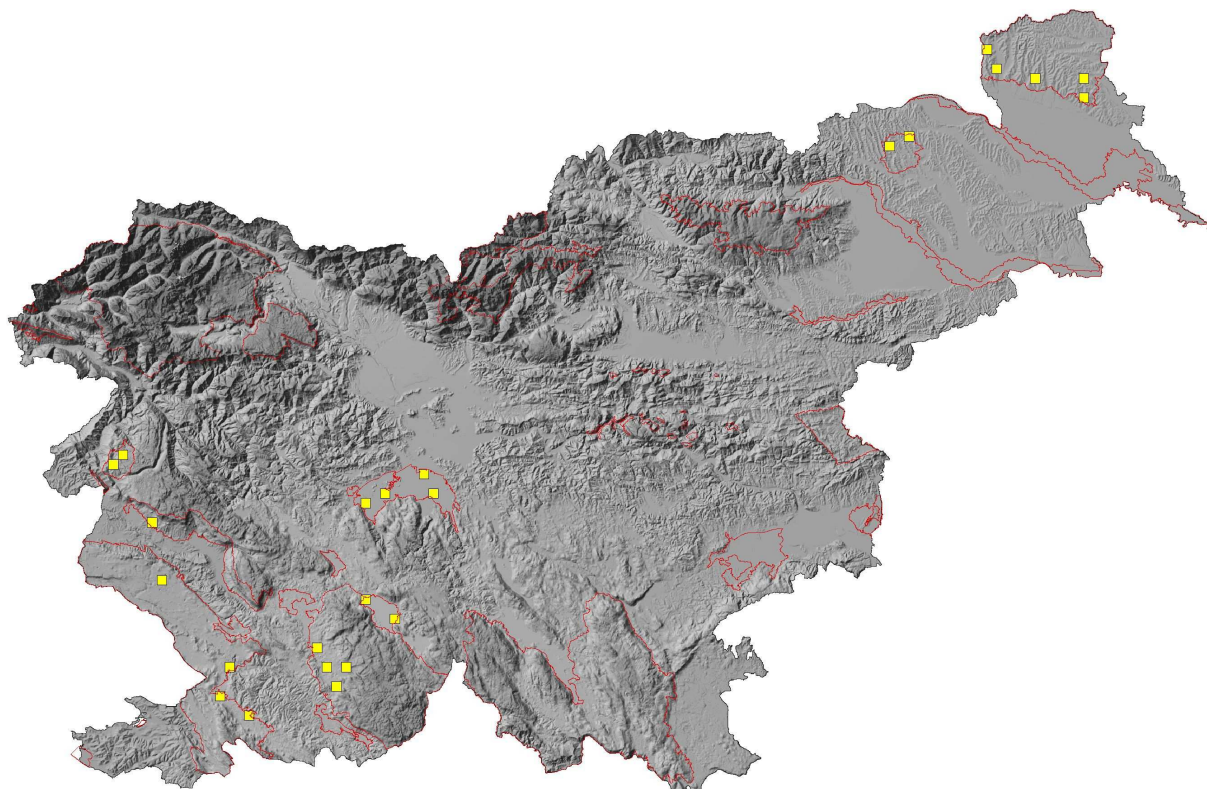
Slika 4: Popisne ploskve, obdelane v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009, razdeljene na podlagi prevladujočega tipa kmetijske krajine (roza – sredozemski mozaik, rumena – suha travišča, zelena – vlažni travniki, modra – mozaična kmetijska krajina in rdeča – intenzivna kmetijska krajina)

Slika 5: Odstotek vključenosti zemljišč na popisnih ploskvah, obdelanih v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009, v GERK (sistem grafičnih enot rabe kmetijskih zemljišč) (<40% - rdeča; >40% - zelena)

Slika 6: Popisne ploskve, obdelane v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009, ki se nahajajo znotraj Mednarodno pomembnih območij za ptice v Sloveniji (IBA), ki so deloma ali v celoti uvrščena v mrežo varstvenih območij Natura 2000.

4 POPIS PTIC

4.1 Pregled skupaj

Skupaj smo na vseh popisnih ploskvah v popisu leta 2009 zabeležili 126 vrst gnezdil, kar je približno 60% vseh vrst, ki dejansko gnezdijo v Sloveniji (GEISTER 1995, neobjavljeni podatki DOPPS). Ugotovili smo 41 od skupno 55 vrst, ki jih opredeljujemo kot ptice kmetijske krajine (po MEDVED & BOŽIČ 2005). Pri petih vrstah smo zabeležili več kot 500 registracij, pri devetih več kot 300 in pri 34 vrstah več kot 100 registracij. 50 vrst smo registrirali manj kot 10-krat. Pet najštevilčnejših vrst v notranjem pasu je bilo dominantnih (stopnja dominanc $>5\%$) in sicer črnoglavka, domači vrabec, kos, poljski vrabec in velika sinica. Najredkeje zabeležene vrste, ki so vezane na kmetijsko krajino, so bile kozica, veliki škurh, bela štokrlja, kosec in kobiličar. V najvišjih gostotah so se pojavljali črnoglavka, domači vrabec, kos in poljski vrabec (>20 parov / km²) ter velika sinica in škorec (>10 parov / km²). Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vseh registriranih vrst v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 8 na strani 18. Rezultati popisa za vsako posamezno popisno ploskev posebej so podani v prilogi na elektronskem mediju.

Tabela 8: Gnezdilke, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index), na vseh popisnih ploskvah v Sloveniji leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	988	448	8,9	32,84
kos	<i>Turdus merula</i>	661	355	7,1	26,93
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	591	239	4,7	17,20
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	558	385	7,6	31,53
velika sinica	<i>Parus major</i>	504	260	5,2	19,54
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	490	88	1,7	5,89
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	451	138	2,7	9,60
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	438	266	5,3	20,85
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	342	86	1,7	5,88
poljski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>	240	85	1,7	6,01
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	238	101	2,0	7,32
vrbbi kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	236	91	1,8	6,50
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	223	115	2,3	8,64
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	220	99	2,0	7,25
grilček	<i>Serinus serinus</i>	215	123	2,4	9,48
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	209	121	2,4	9,35
fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	189	60	1,2	4,19
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	187	48	1,0	3,29
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	178	52	1,0	3,60
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	175	91	1,8	6,85
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	159	116	2,3	9,73
bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	159	80	1,6	5,98
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	138	21	0,4	1,39
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	137	96	1,9	7,91
plavček	<i>Parus caeruleus</i>	137	85	1,7	6,70
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	133	80	1,6	6,25
močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	132	99	2,0	8,41
šmarnica	<i>Phoenicurus ochruros</i>	131	65	1,3	4,85
sraka	<i>Pica pica</i>	123	52	1,0	3,77
mestna lastovka	<i>Delichon urbica</i>	120	45	0,9	3,20
drevesna cipa	<i>Anthus trivialis</i>	115	53	1,1	3,90
grivar	<i>Columba palumbus</i>	115	20	0,4	1,34
veliki detel	<i>Dendrocopos major</i>	107	51	1,0	3,77
šoja	<i>Garrulus glandarius</i>	100	58	1,2	4,49
kanja	<i>Buteo buteo</i>	94	29	0,6	2,02
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	93	37	0,7	2,66
domači golob	<i>Columbus livia domestica</i>	93	25	0,5	1,72
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	87	33	0,7	2,35
plotni strnad	<i>Emberiza cirlus</i>	85	50	1,0	3,88
turška grlica	<i>Streptopelia decaocto</i>	83	33	0,7	2,37
hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>	77	25	0,5	1,75
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	70	48	1,0	3,92
mlakarica	<i>Anas platyhynchos</i>	64	11	0,2	0,73
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	62	17	0,3	1,17
dlesk	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	59	30	0,6	2,25
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	57	20	0,4	1,41
prepelica	<i>Coturnix coturnix</i>	51	21	0,4	1,52
carar	<i>Turdus viscivorus</i>	50	14	0,3	0,97
brglez	<i>Sitta europea</i>	49	20	0,4	1,44
repnik	<i>Carduelis cannabina</i>	48	21	0,4	1,53
sivi muhar	<i>Muscicapa striata</i>	45	28	0,6	2,21
priba	<i>Vanellus vanellus</i>	41	8	0,2	0,54

divja grlica	<i>Streptopelia turtur</i>	40	15	0,3	1,07
močvirska sinica	<i>Parus palustris</i>	38	27	0,5	
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	38	16	0,3	
menišček	<i>Parus ater</i>	38	15	0,3	
pogoreleček	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	36	19	0,4	
dolgorepka	<i>Aegithalos caudatus</i>	34	28	0,6	
bičja trstnica	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	34	19	0,4	
siva čaplja	<i>Ardea cinerea</i>	34	3	0,1	
kratkoprsti plezalček	<i>Certhia brachydactyla</i>	33	17	0,3	
hudournik	<i>Apus apus</i>	33	2		
rečni cvrčalec	<i>Locustella fluviatilis</i>	32	22	0,4	
čopasti škrljanec	<i>Galerida cristata</i>	31	15	0,3	
kratkoperuti vrtnik	<i>Hippolais polyglotta</i>	24	20	0,4	
pisana penica	<i>Sylvia nisoria</i>	24	16	0,3	
smrdokavra	<i>Upupa epops</i>	23	5	0,1	
krokar	<i>Corvus corax</i>	22	0		
duplar	<i>Columba oenas</i>	20	4	0,1	
jerebica	<i>Perdix perdix</i>	19	15	0,3	
kavka	<i>Corvus monedula</i>	19	0		
skalni strnad	<i>Emberiza cia</i>	18	13	0,3	
mali detel	<i>Dendrocopos minor</i>	15	11	0,2	
črna žolna	<i>Dryocopus martius</i>	15	2		
svilnica	<i>Cettia cetti</i>	14	11	0,2	
pivka	<i>Picus canus</i>	13	2		
rakar	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	12	8	0,2	
stržek	<i>Troglodytes troglodytes</i>	12	7	0,1	
rjavi lunj	<i>Circus aeruginosus</i>	11	0		
kupčar	<i>Oenanthe oenanthe</i>	10	1		
rumenonogi galeb	<i>Larus michahelis</i>	10	0		
mlinarček	<i>Sylvia curruca</i>	9	4	0,1	
skobec	<i>Accipiter nisus</i>	9	0		
travniška cipa	<i>Anthus pratensis</i>	9	0		
italijanski vrabec	<i>Passer x italiae</i>	8	8	0,2	
gorska sinica	<i>Parus montanus</i>	8	7	0,1	
brškinka	<i>Cisticola junco</i>	8	6	0,1	
krivokljun	<i>Loxia curvirostra</i>	8	1		
grmovščica	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	7	2		
čopasta sinica	<i>Parus cristatus</i>	5	4	0,1	
siva gos	<i>Anser anser</i>	4	4	0,1	
kobiličar	<i>Locustella naevia</i>	4	4	0,1	
siva pastirica	<i>Motacilla cinerea</i>	4	4	0,1	
žametna penica	<i>Sylvia melanocephala</i>	4	3	0,1	
kragulj	<i>Accipiter gentilis</i>	4	2		
kosec	<i>Crex crex</i>	4	1		
bela štoklja	<i>Ciconia ciconia</i>	4	0		
pegam	<i>Bombycilla garrulus</i>	3	3	0,1	
vrtna penica	<i>Sylvia borin</i>	3	3	0,1	
taščična penica	<i>Sylvia cantillans</i>	3	3	0,1	
škurh	<i>Numenius arquata</i>	3	2		
brinovka	<i>Turdus pilaris</i>	3	2		
labod grbec	<i>Cygnus olor</i>	3	1		
liska	<i>Fulica atra</i>	3	0		
kozica	<i>Gallinago gallinago</i>	2	2		
rumenoglavi kraljiček	<i>Regulus regulus</i>	2	2		

srednji detel	<i>Dendrocopos medius</i>	2	1		
belovrati muhar	<i>Ficedula albicollis</i>	2	1		
severni kovaček	<i>Phylloscopus trochilus</i>	2	1		
mali martinec	<i>Actitis hypoleucos</i>	2	0		
čižek	<i>Carduelis spinus</i>	2	0		
trstni strnad	<i>Emberiza schoeniclus</i>	2	0		
škrjančar	<i>Falco subbuteo</i>	2	0		
črni škarnik	<i>Mivus migrans</i>	2	0		
kekovt	<i>Nuccifraga caryocatactes</i>	2	0		
srpična trstnica	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	1	1		
čuk	<i>Athene noctua</i>	1	1		
škrlatec	<i>Carpodacus erythrinus</i>	1	1		
dolgoprsti plezalček	<i>Certhia familiaris</i>	1	1		
sokol selec	<i>Falco peregrinus</i>	1	1		
zelenonoga tukalica	<i>Gallinola chloropus</i>	1	1		
rdečeglavi kraljiček	<i>Regulus ignicapillus</i>	1	1		
lesna sova	<i>Strix aluco</i>	1	1		
moškatna bleščavka	<i>Cairina moschata</i>	1	0		
velika bela čaplja	<i>Egretta alba</i>	1	0		
mala bela čaplja	<i>Egretta garzeta</i>	1	0		
trstni cvrčalec	<i>Locustella luscinioides</i>	1	0		
sršenar	<i>Pernis apivorus</i>	1	0		
hribska listnica	<i>Phylloscopus bonelli</i>	1	0		
breguljka	<i>Riparia riparia</i>	1	0		
mali ponirek	<i>Tachybaptus rufficollis</i>	1	0		
Skupaj		11207	5034	100	382,15

4.2 Vrste po regijah

4.2.1 Panonski svet

V popisu na 28 popisnih ploskvah v Panonskem svetu smo zabeležili 90 vrst ptic. Pri petih vrstah smo zabeležili več kot 200 registracij, pri 10 pa več kot 100. 34 vrst smo registrirali manj kot 10-krat. Tri izmed petih najštevilčnejših vrst je bilo enakih kot za celotno Slovenijo (črnoglavka, škorec in domači vrabec), najštevilčnejša vrsta je črnoglavka, ki ji po številu registriranih popisnih enot sledijo škorec, domači vrabec, poljski vrabec in siva vrana. Dominantne vrste so domači vrabec, poljski vrabec, črnoglavka, škorec in velika sinica. Najvišji gostoti sta dosegla domači in poljski vrabec, po vrsti pa jima sledijo črnoglavka, škorec, velika sinica in prosnik. Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vrst z vsaj 20 registracijami v Panonskem svetu v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 9.

Tabela 9: Gnezditke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) v Panonskem svetu Slovenije leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	325	105	7,53	20,50
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	245	82	5,88	16,07
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	218	136	9,75	30,00
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	217	121	8,67	25,86
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	210	32	2,29	5,93
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	169	44	3,15	8,42
velika sinica	<i>Parus major</i>	168	71	5,09	14,36
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	138	28	2,01	5,27
fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	127	36	2,58	6,94
poljski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>	101	31	2,22	6,02
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	95	32	2,29	6,28
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	90	38	2,72	7,68
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	79	50	3,58	11,08
grilček	<i>Serinus serinus</i>	79	38	2,72	7,86
kos	<i>Turdus merula</i>	76	24	1,72	4,68
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	74	10	0,72	1,84
šmarnica	<i>Phoenicurus ochruros</i>	71	31	2,22	6,30
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	69	31	2,22	6,33
grivar	<i>Columba palumbus</i>	64	8	0,57	1,47
turška grlica	<i>Streptopelia decaocto</i>	61	23	1,65	4,58
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	55	27	1,94	5,61
vrbi kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	55	22	1,58	4,41
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	53	3	0,22	0,54
bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	52	22	1,58	4,45
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	49	14	1,00	2,70
plavček	<i>Parus caeruleus</i>	42	25	1,79	5,44
mestni golob	<i>Columba livia domestica</i>	40	16	1,15	3,21
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	40	23	1,65	4,96

močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	36	21	1,51	4,54
veliki detel	<i>Dendrocopos major</i>	36	18	1,29	3,75
prepelica	<i>Coturnix coturnix</i>	35	15	1,08	3,04
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	34	18	1,29	3,80
mestna lastovka	<i>Delichon urbica</i>	33	11	0,79	2,16
sraka	<i>Pica pica</i>	33	6	0,43	1,12
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	32	12	0,86	2,39
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	28	8	0,57	1,54
čopasti škrjanec	<i>Galerida cristata</i>	25	13	0,93	2,73
mlakarica	<i>Anas platyrhynchos</i>	24	5	0,36	0,94
pogoreleček	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	24	12	0,86	2,50
kanja	<i>Buteo buteo</i>	22	8	0,57	1,58
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	21	7	0,50	1,37
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	21	2	0,14	0,36
priba	<i>Vanellus vanellus</i>	21	6	0,43	1,16

4.2.2 Dinarski svet

V popisu na 24 popisnih ploskvah v Dinarskem svetu smo zabeležili 99 vrst ptic. Pri treh vrstah smo zabeležili več kot 200 registracij, pri 10 vrstah pa več 100. 40 vrst smo registrirali manj kot 10-krat. Najštevilčnejše vrste so bile črnoglavka, kos, škorec, poljski vrabec in velika sinica. Štiri vrste so bile dominantne in sicer črnoglavka, kos, domači vrabec in poljski vrabec. Najvišje gostote so dosegale črnoglavka, kos, domači vrabec, poljski vrabec in rjava penica. Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vrst z vsaj 20 registracijami v Dinarskem svetu v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 10.

Tabela 10: Gnezditke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) v Dinarskem svetu Slovenije leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	310	166	8,92	40,67
kos	<i>Turdus merula</i>	249	127	6,82	30,78
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	217	90	4,83	21,01
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	146	96	5,16	24,95
velika sinica	<i>Parus major</i>	145	81	4,35	20,05
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	145	106	5,69	28,76
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	138	36	1,93	7,98
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	130	37	1,99	8,26
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	120	34	1,83	7,59
polski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>	105	41	2,20	9,49
drevesna cipa	<i>Anthus trivialis</i>	98	45	2,42	10,68
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	94	77	4,14	22,26
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	89	49	2,63	12,09
vrbbji kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	89	31	1,66	7,07
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	81	25	1,34	5,62
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	79	53	2,85	13,88
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	75	54	2,90	14,55
močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	74	62	3,33	18,21

rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	74	37	1,99	8,93
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	70	34	1,83	8,16
bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	61	32	1,72	7,80
sraka	<i>Pica pica</i>	55	29	1,56	7,08
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	53	34	1,83	8,76
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	52	24	1,29	5,70
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	51	14	0,75	3,11
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	50	37	1,99	10,10
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	49	15	0,81	3,37
kanja	<i>Buteo buteo</i>	40	14	0,75	3,19
grivar	<i>Columba palumbus</i>	37	11	0,59	2,47
grilček	<i>Serinus serinus</i>	37	25	1,34	6,56
šmarnica	<i>Phoenicurus ochruros</i>	35	19	1,02	4,67
veliki detel	<i>Dendrocopos major</i>	33	10	0,54	2,25
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	33	26	1,40	7,33
plavček	<i>Parus caeruleus</i>	30	20	1,07	5,22
carar	<i>Turdus viscivorus</i>	30	8	0,43	1,78
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	29	10	0,54	2,28
rečni cvrčalec	<i>Locustella fluviatilis</i>	29	21	1,13	5,67
šoja	<i>Garrulus glandarius</i>	28	14	0,75	3,38
bičja trstnica	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	27	16	0,86	4,02
menišček	<i>Parus ater</i>	27	10	0,54	2,30
mestni golob	<i>Columba livia domestica</i>	25	5	0,27	1,09
mestna lastovka	<i>Delichon urbica</i>	24	10	0,54	2,34
hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>	23	8	0,43	1,82
pisana penica	<i>Sylvia nisoria</i>	22	15	0,81	3,95
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	21	13	0,70	3,31
fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	21	7	0,38	1,59
repnik	<i>Carduelis cannabina</i>	20	12	0,64	3,03

4.2.3 Alpski svet

V popisu na 8 popisnih ploskvah v Alpskem svetu smo zabeležili 81 vrst ptic. Pri eni vrsti smo zabeležili več kot 100 registracij, pri štirih pa več kot 50. Več kot polovico vrst in sicer 44, smo registrirali manj kot 10-krat. Med prvimi petimi najštevilčnejšimi vrstami so bile po vrsti siva vrana, črnoglavka, domači vrabec, rumeni strnad in škorec. Štiri vrste so dominante in sicer domači vrabec, črnoglavka, rumeni strnad in škorec. Gostote so v alpskem svetu zelo visoke, najvišje pa imajo domači vrabec, črnoglavka, rumeni strnad in škorec. Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vrst z vsaj 20 registracijami v Alpskem svetu v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 11.

Tabela 11: Gnezdilke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) v Alpskem svetu Slovenije leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	102	13	3,10	7,99
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	82	31	7,38	20,61
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	80	53	12,62	39,87
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	50	23	5,48	15,77
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	44	22	5,24	15,33
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	39	20	4,76	14,01
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	38	8	1,90	5,04
kos	<i>Turdus merula</i>	38	20	4,76	14,09
velika sinica	<i>Parus major</i>	37	17	4,05	11,65
mestna lastovka	<i>Delichon urbica</i>	35	6	1,43	3,74
vrbbji kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	35	15	3,57	10,16
poljski škrijanec	<i>Alauda arvensis</i>	29	10	2,38	6,57
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	27	14	3,33	9,83
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	25	9	2,14	5,95
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	23	11	2,62	7,60
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	23	3	0,71	1,85
sraka	<i>Pica pica</i>	22	8	1,90	5,29

4.2.4 Sredozemski svet

V popisu na 17 popisnih ploskvah v Sredozemskem svetu smo zabeležili 87 vrst ptic. Pri dveh vrstah smo zabeležili več kot 200 registracij, pri šestih pa več kot 100. 39 vrst smo registrirali manj kot 10-krat. Najštevilčnejše vrste so bile po vrsti kos, črnoglavka, velika sinica, ščinkavec in domači vrabec. Vse najštevilčnejše vrste z izjemo ščinkavca so bile tudi dominantne. V primerjavi z drugimi regijami so gnezditvene gostote ptic v sredozemskem svetu med višjimi, če ne celo najvišje. Najvišjo gnezditveno gostoto je dosegel kos, sledijo mu črnoglavka, domači vrabec in velika sinica. Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vrst z vsaj 20 registracijami v Sredozemskem svetu v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 12.

Tabela 12: Gnezdilke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) v Sredozemskem svetu Slovenije leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
kos	<i>Turdus merula</i>	298	184	13,32	64,34
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	271	146	10,57	49,21
velika sinica	<i>Parus major</i>	154	91	6,59	31,41
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	127	48	3,48	15,19
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	115	90	6,52	34,74
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	106	47	3,40	15,23
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	85	45	3,26	15,10
grilček	<i>Serinus serinus</i>	84	52	3,77	18,20
plotni strnad	<i>Emberiza cirlus</i>	80	48	3,48	16,64
vrbbji kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	57	23	1,67	7,34
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	52	30	2,17	10,29
hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>	52	17	1,23	5,28
šoja	<i>Garrulus glandarius</i>	49	34	2,46	12,39
plavček	<i>Parus caeruleus</i>	47	29	2,10	10,14
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	46	23	1,67	7,62
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	46	16	1,16	5,01
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	45	10	0,72	3,01
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	40	7	0,51	2,08
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	38	21	1,52	7,12
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	37	9	0,65	2,72
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	36	29	2,10	11,39
fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	36	15	1,09	4,81
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	34	17	1,23	5,64
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	33	23	1,67	8,39
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	33	18	1,30	6,08
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	32	3	0,22	0,87
veliki detel	<i>Dendrocopos major</i>	31	18	1,30	6,18
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	31	14	1,01	4,55
bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	30	18	1,30	6,24
mestna lastovka	<i>Delichon urbica</i>	28	18	1,30	6,38
kratkoperuti vrtnik	<i>Hippolais polyglotta</i>	24	20	1,45	8,04
hudournik	<i>Apus apus</i>	22	0	0,00	0,00
dlesk	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	22	17	1,23	6,51

4.3 OMD in neOMD območja

Skupaj smo na 49 popisnih ploskvah na Območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD) zabeležili 114 vrst ptic, na 28 popisnih ploskvah izven teh območij (neOMD) pa 106 vrst. Na popisnih ploskvah na območjih OMD je mejo 300 registracij preseglo pet vrst (črnoglavka, kos, škorec, velika sinica, ščinkavec), na območjih neOMD pa sta se 300 registracijam približali dve vrsti in sicer črnoglavka (298 registracij) in domači vrabec (291 registracij). Več kot 200 registracij smo na območjih OMD zabeležili pri nadaljnjih štirih vrstah (poljski vrabec, domači vrabec, siva vrana in kmečka lastovka), na območjih neOMD pa poleg pri prej omenjenima črnoglavki in domačem vrabcu še siva vrana. 24 vrst na območjih OMD in 10 vrst na območjih neOMD je preseglo mejo 100 registracij. Na OMD območjih je bilo pet vrst dominantnih, na neOMD območjih pa štiri. 42 vrst smo registrirali manj kot 10 krat tako v OMD kot v neOMD območjih. Na območjih OMD je gostoto 20 parov / km² preseglo 5 vrst, na območjih neOMD pa 3. Poleg črnoglavke so gostoto 20 parov/1km presegle še naslednje vrste: kos, velika sinica, domači vrabec in poljski vrabec, na neOMD območjih pa to mejo presegajo domači vrabec, kos in črnoglavka. Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vrst z vsaj 20 registracijami na območjih OMD v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 13, isti podatki za območja neOMD pa v tabeli 14.

Tabela 13: Gnezdilke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD) leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	690	329	9,38	38,39
kos	<i>Turdus merula</i>	512	260	7,41	30,72
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	424	174	4,96	19,79
velika sinica	<i>Parus major</i>	376	194	5,53	23,00
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	337	105	2,99	11,54
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	274	181	5,16	23,00
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	267	198	5,64	26,39
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	235	48	1,37	5,10
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	206	59	1,68	6,43
vrbbji kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	189	71	2,02	7,97
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	175	95	2,71	11,40
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	158	96	2,74	11,87
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	148	71	2,02	8,29
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	148	44	1,25	4,81
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	146	63	1,80	7,22
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	133	97	2,76	12,83
grilček	<i>Serinus serinus</i>	127	84	2,39	10,68
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	122	35	1,00	3,82
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	115	20	0,57	2,11
poljski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>	114	45	1,28	5,09
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	114	60	1,71	7,15
bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	113	58	1,65	6,87
fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	104	37	1,05	4,13
drevesna cipa	<i>Anthus trivialis</i>	102	48	1,37	5,59
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	96	63	1,80	7,99
plavček	<i>Parus caeruleus</i>	95	58	1,65	7,18

močvirska sinica	<i>Acrocephalus palustris</i>	89	72	2,05	10,07
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	86	32	0,91	3,59
šmarnica	<i>Phoenicurus ochruros</i>	85	43	1,23	5,08
šoja	<i>Garrulus glandarius</i>	79	41	1,17	4,87
veliki detel	<i>Dendrocopos major</i>	78	34	0,97	3,90
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	76	54	1,54	7,06
hribski škrijanec	<i>Lullula arborea</i>	74	24	0,68	2,65
plotni strnad	<i>Emberiza cirius</i>	73	41	1,17	4,96
grivar	<i>Columba palumbus</i>	72	17	0,48	1,82
sraka	<i>Pica pica</i>	71	35	1,00	4,11
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	70	28	0,80	3,17
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	62	43	1,23	5,57
kanja	<i>Buteo buteo</i>	59	19	0,54	2,10
mestna lastovka	<i>Delichon urbica</i>	51	32	0,91	4,00
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	50	11	0,31	1,17
carar	<i>Turdus viscivorus</i>	45	13	0,37	1,42
mestni golob	<i>Columba livia domestica</i>	42	7	0,20	0,74
dlesk	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	38	24	0,68	3,00
menišček	<i>Parus ater</i>	38	15	0,43	1,70
brglez	<i>Sitta europea</i>	37	16	0,46	1,83
bičja trstnica	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	34	19	0,54	2,30
rečni cvrčalec	<i>Locustella fluviatilis</i>	32	22	0,63	2,84
sivi muhar	<i>Muscicapa striata</i>	30	20	0,57	2,55
repnik	<i>Carduelis cannabina</i>	28	14	0,40	1,65
močvirska sinica	<i>Parus palustris</i>	28	20	0,57	2,62
divja grlica	<i>Streptopelia turtur</i>	27	7	0,20	0,76
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	26	9	0,26	1,00
turška grlica	<i>Streptopelia decaocto</i>	26	10	0,28	1,13
pisana penica	<i>Sylvia nisoria</i>	23	15	0,43	1,90
dolgorepka	<i>Aegithalos caudatus</i>	21	18	0,51	2,63
kratkoprsti plezalček	<i>Certhia brachydactyla</i>	21	13	0,37	1,62
krokar	<i>Corvus corax</i>	21	0	0,00	0,00
rumena pastirja	<i>Motacilla flava</i>	21	13	0,37	1,62
smrdokavra	<i>Upupa epops</i>	21	4	0,11	0,42

Tabela 14: Gnezditke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) na območjih izven območij z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (neOMD) leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	298	119	7,68	23,35
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	291	187	12,07	40,77
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	255	40	2,58	7,26
šloreč	<i>Sturnus vulgaris</i>	167	65	4,20	12,71
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	164	85	5,49	17,48
kos	<i>Turdus merula</i>	149	95	6,13	20,66
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	136	27	1,74	4,96
velika sinica	<i>Parus major</i>	128	66	4,26	13,56
poljski škrijanec	<i>Alauda arvensis</i>	126	40	2,58	7,63
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	114	33	2,13	6,24

rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	92	38	2,45	7,49
grilček	<i>Serinus serinus</i>	88	39	2,52	7,78
fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	85	23	1,48	4,32
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	75	53	3,42	11,98
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	72	28	1,81	5,47
mestna lastovka	<i>Delichon urbica</i>	69	13	0,84	2,38
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	65	13	0,84	2,39
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	61	31	2,00	6,35
turška grlica	<i>Streptopelia decaocto</i>	57	23	1,48	4,52
sraka	<i>Pica pica</i>	52	17	1,10	3,25
mestni golob	<i>Columba livia domestica</i>	51	18	1,16	3,47
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	51	25	1,61	5,08
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	48	20	1,29	3,95
vrbbji kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	47	20	1,29	3,96
mlakarica	<i>Anas platyrhynchos</i>	46	7	0,45	1,27
bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	46	22	1,42	4,45
šmarnica	<i>Phoenicurus ochruros</i>	46	22	1,42	4,45
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	44	15	0,97	2,88
močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	43	27	1,74	5,84
grivar	<i>Columba palumbus</i>	43	3	0,19	0,53
plavček	<i>Parus caeruleus</i>	42	27	1,74	5,89
priba	<i>Vanellus vanellus</i>	39	8	0,52	1,47
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	37	17	1,10	3,41
prepelica	<i>Coturnix coturnix</i>	36	15	0,97	2,96
kanja	<i>Buteo buteo</i>	35	10	0,65	1,89
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	31	11	0,71	2,12
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	30	8	0,52	1,50
veliki detel	<i>Dendrocopos major</i>	29	17	1,10	3,60
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	26	6	0,39	1,11
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	26	19	1,23	4,36
čopasti škrganec	<i>Galerida cristata</i>	25	13	0,84	2,67
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	23	1	0,06	0,18
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	23	9	0,58	1,76
dlesk	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	21	6	0,39	1,13
šoja	<i>Garrulus glandarius</i>	21	17	1,10	4,12
repnik	<i>Carduelis cannabina</i>	20	7	0,45	1,35

4.4 Vrste po tipih kmetijske krajine

4.4.1 Intenzivna kmetijska krajina

V popisu na 18 popisnih ploskvah v intenzivni kmetijski krajini smo zabeležili 84 vrst ptic. Pri petih vrstah smo zabeležili več kot 100 registracij. 41 vrst smo registrirali manj kot 10-krat. Najštevilčnejše vrste so bile siva vrana, domači vrabec, poljski vrabec, poljski škrganec in črnoglavka. Dominantne vrste so poljski vrabec, domači vrabec in prosnik. Najvišji gostoti sta dosegla domači in poljski vrabec, sledi jima prosnik. Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vrst z vsaj 20 registracijami na popisnih ploskvah v intenzivni kmetijski krajini v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 15.

Tabela 15: Gnezditke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) na popisnih ploskvah v intenzivni kmetijski krajini leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	179	111	15,81	38,08
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	169	19	2,71	5,42
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	142	33	4,70	9,75
poljski škranec	<i>Alauda arvensis</i>	129	40	5,70	12,12
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	111	55	7,83	17,83
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	93	15	2,14	4,34
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	89	25	3,56	7,50
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	73	16	2,28	4,71
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	61	44	6,27	15,97
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	54	23	3,28	7,26
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	43	15	2,14	4,60
velika sinica	<i>Parus major</i>	42	14	1,99	4,27
fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	42	10	1,42	2,96
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	41	15	2,14	4,63
turška grlica	<i>Streptopelia decaocto</i>	41	17	2,42	5,34
mestna lastovka	<i>Delichon urbica</i>	38	7	1,00	2,04
priba	<i>Vanellus vanellus</i>	36	7	1,00	2,05
bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	34	15	2,14	4,76
repelica	<i>Coturnix coturnix</i>	32	14	1,99	4,44
grilček	<i>Serinus serinus</i>	32	11	1,57	3,37
mestni golob	<i>Columba livia domestica</i>	31	12	1,71	3,73
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	30	5	0,71	1,45
šmarnica	<i>Phoenicurus ochruros</i>	30	17	2,42	5,68
grivar	<i>Columba palumbus</i>	29	2	0,28	0,56
kos	<i>Turdus merula</i>	26	8	1,14	2,42
mlakarica	<i>Anas platyrhynchos</i>	25	3	0,43	0,86
kanja	<i>Buteo buteo</i>	24	7	1,00	2,11
močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	23	13	1,85	4,34
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	22	8	1,14	2,47
čopasti škranec	<i>Galerida cristata</i>	22	11	1,57	3,57
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	21	11	1,57	3,61
sraka	<i>Pica pica</i>	21	3	0,43	0,86
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	20	6	0,85	1,81
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	20	3	0,43	0,87

4.4.2 Mozaična kmetijska krajina

V popisu na 26 popisnih ploskvah v mozaični kmetijski krajini smo zabeležili 97 vrst ptic. Pri šestih vrstah smo zabeležili več kot 200 registracij, pri nadaljnjih šestih pa več kot 100. 42 vrst smo registrirali manj kot 10-krat. Najštevilčnejše vrste so bile črnoglavka, škorec, poljski vrabec, velika sinica in siva vrana. Dominantne vrste so domači vrabec, poljski vrabec, velika sinica in črnoglavka. Najvišje gnezditvene gostote so dosegli domači vrabec, poljski vrabec, črnoglavka in škorec. Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vrst z vsaj 20 registracijami na popisnih ploskvah v mozaični kmetijski krajini v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 16.

Tabela 16: Gnezditke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) na popisnih ploskvah v mozaični kmetijski krajini leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	337	133	8,01	28,20
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	312	126	7,59	26,80
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	224	129	7,77	29,45
velika sinica	<i>Parus major</i>	222	104	6,26	22,67
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	203	39	2,35	7,74
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	202	136	8,19	32,62
kos	<i>Turdus merula</i>	174	73	4,39	15,62
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	168	50	3,01	10,25
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	158	39	2,35	7,87
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	113	40	2,41	8,36
vrbbji kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	111	45	2,71	9,58
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	108	57	3,43	12,73
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	97	44	2,65	9,54
fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	90	28	1,69	5,77
grilček	<i>Serinus serinus</i>	84	50	3,01	11,52
šmarnica	<i>Phoenicurus ochruros</i>	80	37	2,23	8,05
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	80	30	1,81	6,32
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	76	39	2,35	8,66
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	73	11	0,66	2,16
bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	70	30	1,81	6,44
grivar	<i>Columba palumbus</i>	68	11	0,66	2,16
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	59	4	0,24	0,77
plavček	<i>Parus caeruleus</i>	59	37	2,23	8,66
sraka	<i>Pica pica</i>	57	21	1,26	4,41
veliki detel	<i>Dendrocopos major</i>	52	23	1,38	4,96
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	51	31	1,87	7,19
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	50	30	1,81	6,93
mestna lastovka	<i>Delichon urbica</i>	45	17	1,02	3,58
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	38	10	0,60	2,03
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	38	18	1,08	3,93
mestni golob	<i>Columba livia domestica</i>	35	9	0,54	1,82
šoja	<i>Garrulus glandarius</i>	32	14	0,84	3,02
kanja	<i>Buteo buteo</i>	31	13	0,78	2,78
močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	29	18	1,08	4,20
brglez	<i>Sitta europea</i>	29	11	0,66	2,32
pogorelček	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	28	14	0,84	3,09
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	27	3	0,18	0,58
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	25	8	0,48	1,65
turška grlica	<i>Streptopelia decaocto</i>	25	8	0,48	1,65
mlakarica	<i>Anas platyrhynchos</i>	22	4	0,24	0,79
divja grlica	<i>Streptopelia turtur</i>	22	2	0,12	0,39
močvirska sinica	<i>Parus palustris</i>	20	13	0,78	3,08

4.4.3 Sredozemski mozaik

V popisu na 12 popisnih ploskvah v tipu kmetijske krajine sredozemski mozaik smo zabeležili 80 vrst ptic. Samo pri eni vrsti smo zabeležili več kot 200 registracij, pri dodatnih štirih pa več kot 100. 40 vrst smo registrirali manj kot 10-krat. Najštevilčnejše vrste so bile kos, črnoglavka, domači vrabec, velika sinica in slavec. Vse našete vrste z izjemo slavca so dominantne. Najvišjo gostoto je dosegel kos, sledijo mu črnoglavka, domači vrabec in velika sinica. Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vrst z vsaj 20 registracijami na popisnih ploskvah v mozaični kmetijski krajini v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 17.

Tabela 17: Gnezdilke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) na popisnih ploskvah v sredozemskem mozaiku leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
kos	<i>Turdus merula</i>	225	148	14,35	75,42
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	188	99	9,60	47,37
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	105	47	4,56	21,78
velika sinica	<i>Parus major</i>	105	62	6,01	30,54
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	105	81	7,86	44,27
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	78	42	4,07	20,20
grilček	<i>Serinus serinus</i>	75	45	4,36	22,27
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	70	28	2,72	12,74
plotni strnad	<i>Emberiza cirrus</i>	66	39	3,78	19,21
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	46	29	2,81	14,57
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	39	18	1,75	8,39
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	39	7	0,68	2,97
šoja	<i>Garrulus glandarius</i>	36	28	2,72	15,37
plavček	<i>Parus caeruleus</i>	36	19	1,84	9,10
fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	36	15	1,45	6,87
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	35	8	0,78	3,44
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	34	7	0,68	2,99
hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>	34	11	1,07	4,88
poljski škrjanec	<i>Passer montanus</i>	33	26	2,52	14,38
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	30	20	1,94	10,24
veliki detel	<i>Dendrocopos major</i>	28	16	1,55	7,81
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	27	12	1,16	5,55
bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	26	15	1,45	7,34
kratkoperuti vrtnik	<i>Hippolais polyglotta</i>	24	20	1,94	11,47
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	24	9	0,87	4,06
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	24	10	0,97	4,58
hudournik	<i>Apus apus</i>	22	0	0,00	0,00
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	21	6	0,58	2,63

4.4.4 Vlažni travniki

V popisu na 11 popisnih ploskvah v kmetijski krajini s prevladujočimi vlažnimi travniki smo zabeležili 83 vrst ptic. Pri dveh vrstah smo zabeležili več kot 100 registracij, pri nadaljnjih 11 pa več kot 50. 39 vrst smo registrirali manj kot 10-krat. Najštevilčnejše vrste so bile črnoglavka, škorec, kos, rjava penica in repaljščica. Na popisnih ploskvah v kmetijski krajini s prevladujočimi vlažnimi travniki so bili od pogostejših oziroma zanimivejših vrst, vezanih na kmetijsko krajino, nadpovprečno številnih veliko vrst: močvirska trstnica, poljski škrjanec, rjava penica, slavec, pisana penica in še zlasti repaljščica. Skoraj samo na popisnih ploskvah z vlažnimi travniki smo registrirali rečnega cvrčalca (>95% vseh registracij), bičjo trstnico, škrlatca, kosca in velikega škurha pa izključno v tem tipu kmetijske krajine. Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vrst z vsaj 20 registracijami na popisnih ploskvah v kmetijski krajini s prevladujočimi vlažnimi travniki v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 18.

Tabela 18: Gnezdilke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) na popisnih ploskvah v kmetijski krajini s prevladujočimi vlažnimi travniki leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	171	108	10,41	59,96
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	101	41	3,95	20,66
kos	<i>Turdus merula</i>	83	49	4,73	26,65
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	81	68	6,56	43,31
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	74	54	5,21	31,70
močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	73	61	5,88	38,72
drevesna cipa	<i>Anthus trivialis</i>	67	28	2,70	14,17
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	65	51	4,92	31,08
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	63	21	2,03	10,31
velika sinica	<i>Parus major</i>	59	33	3,18	17,69
poljski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>	56	22	2,12	11,03
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	53	42	4,05	25,74
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	50	37	3,57	21,86
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	42	24	2,31	12,94
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	42	15	1,45	7,43
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	38	15	1,45	7,53
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	37	22	2,12	11,99
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	31	25	2,41	15,49
vrbbji kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	31	12	1,16	6,00
sraka	<i>Pica pica</i>	31	19	1,83	10,45
rečni cvrčalec	<i>Locustella fluviatilis</i>	29	21	2,03	12,28
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	28	16	1,54	8,63
bičja trtnica	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	27	16	1,54	8,71
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	26	12	1,16	6,17
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	25	7	0,68	3,38
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	21	15	1,45	8,72
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	21	13	1,25	7,17
fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	21	7	0,68	3,44
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	20	11	1,06	5,87
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	20	4	0,39	1,88

4.4.5 Suha travišča

V popisu na 10 popisnih ploskvah v kmetijski krajini s prevladujočimi suhimi travišči smo zabeležili 66 vrst gnezdilke. Pri treh vrstah smo zabeležili vsaj 100 registracij, pri nadaljnjih treh pa več kot 50. 30 vrst smo registrirali manj kot 10-krat. Najštevilčnejše vrste so bile kos, ščinkavec, črnoglavka, vrbji kovaček in velika sinica. Naštete vrste so z izjemo ščinkavca in vrbjega kovačka dominantne. Zanimivo je, da med temi vrstami ni niti ene, ki naseljuje kmetijsko krajino. Najvišji gostoti st a dosegli črnoglavka in kos. Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vrst z vsaj 20 registracijami na popisnih ploskvah v kmetijski krajini s prevladujočimi suhimi travišči v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 19.

Tabela 19: Gnezdilke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) na popisnih ploskvah v kmetijski krajini s prevladujočimi suhimi travišči leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
kos	<i>Turdus merula</i>	153	77	12,28	43,89
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	150	75	11,96	42,69
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	102	29	4,63	15,26
velika sinica	<i>Parus major</i>	76	47	7,50	28,23
vrnji kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	73	27	4,31	14,62
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	53	29	4,63	16,84
poljski škrijanec	<i>Alauda arvensis</i>	46	19	3,03	10,45
hribski škrijanec	<i>Lullula arborea</i>	39	13	2,07	6,95
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	39	18	2,87	10,09
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	35	17	2,71	9,62
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	34	6	0,96	3,06
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	33	4	0,64	2,01
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	29	14	2,23	7,91
drevesna cipa	<i>Anthus trivialis</i>	28	13	2,07	7,29
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	23	15	2,39	9,17
menišček	<i>Parus ater</i>	22	10	1,59	5,59
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	21	11	1,75	6,32
šoja	<i>Garrulus glandarius</i>	21	10	1,59	5,64

4.5 Vrste glede na vključenost zemljišč v GERK

Skupaj smo na 46 popisnih ploskvah, kjer je vključenost kmetijskih zemljišč v GERK večja od 40% zabeležili 110 vrst ptic, na 31 popisnih ploskvah z vključenostjo kmetijskih zemljišč v GERK pod 40% pa 111 vrst. Na popisnih ploskvah na območjih GERK>40% je mejo 300 registracij presegljo pet vrst (škorec, siva vrana, poljski vrabec, črnoglavka in domači vrabec), na območjih GERK<40% pa samo dve vrsti in sicer kos ter črnoglavka. Več kot 200 registracij smo na območjih GERK>40% zabeležili pri petih vrstah. Vrst z več kot 200 registracijami je bilo na območjih GERK<40% štiri. V območjih GERK>40% so najvišjo gostoto dosegali domači vrabeci, poljski vrabec in črnoglavka, na območjih GERK<40% pa črnoglavka, kos, domači vrabec in velika sinica. Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vrst z vsaj 20 registracijami na območjih GERK>40% v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 20, isti podatki za območja GERK<40% pa v tabeli 21.

Tabela 20: Gnezditke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009 na popisnih ploskvah, kjer je vključenost kmetijskih zemljišč v GERK večja od 40% (GERK>40%). V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	N1		
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	492	172	7,08	20,56
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	389	127	5,22	15,06
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	355	49	2,02	5,49
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	305	176	7,24	23,02
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	301	196	8,06	26,60
velika sinica	<i>Parus major</i>	230	98	4,03	12,04
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	226	60	2,47	6,98
poljski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>	220	76	3,13	9,07
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	218	47	1,93	5,38
kos	<i>Turdus merula</i>	215	94	3,87	11,60
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	180	73	3,00	8,90
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	138	78	3,21	10,15
fazan	<i>Phasianus collurio</i>	122	33	1,36	3,84
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	118	51	2,10	6,28
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	113	44	1,81	5,33
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	113	79	3,25	11,01
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	103	75	3,09	10,64
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	100	20	0,82	2,28
bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	99	46	1,89	5,74
vrbi kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	96	28	1,15	3,28
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	96	57	2,34	7,52
močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	86	64	2,63	9,18
grivar	<i>Columba palumbus</i>	84	13	0,53	1,46
grilček	<i>Serinus serinus</i>	81	36	1,48	4,45
drevesna cipa	<i>Anthus trivialis</i>	80	40	1,65	5,06
šmarnica	<i>Phoenicurus ochruros</i>	78	35	1,44	4,34
sraka	<i>Pica pica</i>	78	25	1,03	2,96
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	75	13	0,53	1,47
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	70	39	1,60	5,06
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	70	15	0,62	1,72
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	62	28	1,15	3,47
kanja	<i>Buteo buteo</i>	60	19	0,78	2,25

slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	60	31	1,28	3,95
mestni golob	<i>Columba livia domestica</i>	58	14	0,58	1,62
turška grlica	<i>Streptopelia decaocto</i>	58	23	0,95	2,79
plavček	<i>Parus caeruleus</i>	57	32	1,32	4,16
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	52	17	0,70	2,02
mestna lastovka	<i>Delichon urbica</i>	51	9	0,37	1,02
veliki detel	<i>Dendrocopos major</i>	48	15	0,62	1,77
prepelica	<i>Coturnix coturnix</i>	47	19	0,78	2,32
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	45	16	0,66	1,92
mlakarica	<i>Anas platyrhynchos</i>	44	7	0,29	0,79
priba	<i>Vanellus vanellus</i>	40	8	0,33	0,91
repnik	<i>Carduelis cannabina</i>	38	15	0,62	1,82
vijeglavka	<i>Jynx torquills</i>	38	12	0,49	1,42
šoja	<i>Garrulus glandarius</i>	37	16	0,66	1,97
bičja trstnica	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	34	19	0,78	2,46
dlesk	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	27	9	0,37	1,07
čopasti škrjanec	<i>Galerida cristata</i>	27	12	0,49	1,48
hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>	26	8	0,33	0,94
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	26	4	0,16	0,45
siva čaplja	<i>Ardea cinerea</i>	24	2	0,08	0,22
sivi muhar	<i>Muscicapa striata</i>	24	12	0,49	1,52
brglez	<i>Sitta europea</i>	24	10	0,41	1,22
divja grlica	<i>Streptopelia turtur</i>	22	4	0,16	0,45
duplar	<i>Columba oenas</i>	20	4	0,16	0,46
carar	<i>Turdus viscivorus</i>	20	5	0,21	0,58

Tabela 21: Gnezditke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009 na popisnih ploskvah, kjer je vključenost kmetijskih zemljišč v GERK manjša od 40% (GERK<40%). V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	496	276	10,51	51,56
kos	<i>Turdus merula</i>	446	261	9,94	49,41
velika sinica	<i>Parus major</i>	274	162	6,17	30,76
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	257	189	7,19	38,85
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	225	78	2,97	13,43
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	202	112	4,26	20,91
vrbbji kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	140	63	2,40	11,26
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	135	39	1,48	6,59
grilček	<i>Serinus serinus</i>	134	87	3,31	17,01
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	133	90	3,43	17,86
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	124	39	1,48	6,64
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	115	60	2,28	11,04
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	108	37	1,41	6,36
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	107	55	2,09	10,09
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	105	64	2,44	12,26
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	87	28	1,07	4,78
plavček	<i>Parus caeruleus</i>	80	53	2,02	10,43
plotni strnad	<i>Emberiza cirrus</i>	79	48	1,83	9,19
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	71	43	1,64	8,22
mestna lastovka	<i>Delichon urbica</i>	69	36	1,37	6,62

fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	67	27	1,03	4,74
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	63	41	1,56	8,02
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	63	8	0,30	1,29
šoja	<i>Garrulus glandarius</i>	63	42	1,60	8,29
bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	60	34	1,29	6,38
veliki detel	<i>Dendrocopos major</i>	59	36	1,37	6,90
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	58	28	1,07	5,07
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	56	41	1,56	8,41
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	55	25	0,95	4,48
šmarnica	<i>Phoenicurus ochruros</i>	53	30	1,14	5,63
hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>	51	17	0,65	2,91
močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	46	35	1,33	7,32
sraka	<i>Pica pica</i>	45	27	1,03	5,15
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	36	13	0,49	2,25
drevesna cipa	<i>Anthus trivialis</i>	35	13	0,49	2,26
mestni golob	<i>Columba livia domestica</i>	35	11	0,42	1,87
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	35	16	0,61	2,87
kanja	<i>Buteo buteo</i>	34	10	0,38	1,69
dlesk	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	32	21	0,80	4,12
grivar	<i>Columba palumbus</i>	31	7	0,27	1,16
carar	<i>Turdus viscivorus</i>	30	9	0,34	1,53
rečni cvrčalec	<i>Locustella fluviatilis</i>	29	21	0,80	4,29
hudournik	<i>Apus apus</i>	28	2	0,08	0,32
menišček	<i>Parus ater</i>	26	11	0,42	1,95
brglez	<i>Sitta europea</i>	25	10	0,38	1,75
turška grlica	<i>Streptopelia decaocto</i>	25	10	0,38	1,75
močvirska sinica	<i>Parus palustris</i>	24	18	0,69	3,74
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	24	17	0,65	3,44
dolgorepka	<i>Aegithalos caudatus</i>	23	20	0,76	4,57
kratkoperuti vrtnik	<i>Hippolais polyglotta</i>	22	18	0,69	3,93
sivi muhar	<i>Muscicapa striata</i>	21	16	0,61	3,35
poljski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>	20	9	0,34	1,61
mlakarica	<i>Anas platyrhynchos</i>	20	4	0,15	0,66

4.6 Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji (IBA)

Slaba tretjina popisnih ploskev (26) obdelanih v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009, se nahaja znotraj Mednarodno pomembnih območij za ptice (IBA) v Sloveniji, ki so deloma ali v celoti uvrščena v nacionalno mrežo varstvenih območij Natura 2000. Obdelane popisne ploskve se nahajajo znotraj sedmih območij IBA: Goričko, Doli Slovenskih goric, Ljubljansko barje, Cerkljansko jezero, Snežnik – Pivka, Banjšice in Kras. Na vseh navedenih območjih predstavljajo vrste kmetijske krajine pomemben delež kvalifikacijskih oziroma varovanih vrst območij Natura 2000.

Skupaj smo na popisnih ploskvah znotraj območij IBA zabeležili 96 vrst ptic. Pri treh vrstah smo zabeležili več kot 200 registracij, pri nadaljnjih 8 pa več kot 100. 29 vrst smo registrirali manj kot 10-krat. Najštevilčnejše vrste so bile po vrsti črnoglavka, kos, ščinkavec, škorec in velika sinica. Dominantne vrste so črnoglavka, kos, in poljski vrabec. Najvišje gostote so dosegale črnoglavka, poljski vrabec, kos, rjava penica in velika sinica. Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah vrst z vsaj 20 registracijami na popisnih ploskvah znotraj območij IBA v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 22.

Tabela 22: Gnezdilke z vsaj 20 registracijami, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) na popisnih ploskvah znotraj Mednarodno pomembnih območij za ptice (IBA) v Sloveniji leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), skupno število registracij v notranjem, 50-metrskem pasu na linijskih transektih (not), dominanca vrste (D) v odstotkih in gnezditvena gostota (G) v parih / km².

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	385	202	10,63	45,29
kos	<i>Turdus merula</i>	217	106	5,58	23,41
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	206	82	4,32	17,49
velika sinica	<i>Parus major</i>	181	94	4,95	21,03
ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>	177	53	2,79	10,93
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	140	97	5,11	23,64
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	122	91	4,79	22,92
siva vrana	<i>Corvus corone cornix</i>	118	28	1,47	5,66
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	117	52	2,74	11,28
vrbi kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>	113	45	2,37	9,60
poljski škrijanec	<i>Alauda arvensis</i>	104	43	2,26	9,22
taščica	<i>Erithacus rubecula</i>	97	51	2,68	11,44
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	86	35	1,84	7,49
drevesna cipa	<i>Anthus trivialis</i>	83	35	1,84	7,53
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	79	47	2,47	10,88
kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>	79	28	1,47	5,88
domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	77	60	3,16	15,46
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	75	18	0,95	3,64
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	74	52	2,74	12,75
fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	72	26	1,37	5,47
cikovt	<i>Turdus philomelos</i>	65	15	0,79	3,03
zelenec	<i>Carduelis chloris</i>	64	28	1,47	6,06
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	60	23	1,21	4,88
močvirnska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	59	47	2,47	12,27
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	51	37	1,95	9,20
plavček	<i>Parus caeruleus</i>	50	34	1,79	8,22
grivar	<i>Columba palumbus</i>	47	13	0,68	2,66
bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	45	24	1,26	5,40
sraka	<i>Pica pica</i>	40	19	1,00	4,17

hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>	39	13	0,68	2,71
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	37	25	1,32	6,03
veliki detel	<i>Dendrocopos major</i>	36	17	0,89	3,73
grilček	<i>Serinus serinus</i>	35	23	1,21	5,49
šoja	<i>Garrulus glandarius</i>	34	17	0,89	3,77
šmarnica	<i>Phoenicurus ochruros</i>	33	14	0,74	3,01
bičja trstnica	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	32	17	0,89	3,82
rečni cvrčalec	<i>Locustella fluviatilis</i>	32	22	1,16	5,34
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	32	20	1,05	4,70
kanja	<i>Buteo buteo</i>	27	7	0,37	1,42
carar	<i>Turdus viscivorus</i>	26	8	0,42	1,65
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	24	14	0,74	3,22
brglez	<i>Sitta europea</i>	21	9	0,47	1,94
pisana penica	<i>Sylvia nisoria</i>	21	15	0,79	3,70
rumena pastirca	<i>Motacilla flava</i>	20	12	0,63	2,78

4.7 Ciljne vrste monitoringa pogostih ptic kmetijske krajine v Sloveniji

4.7.1 Pregled skupaj

Skupaj smo na vseh popisnih ploskvah v popisu leta 2009 zabeležili 28 od skupno 29 vrst gnezdil, ki so bile v Strokovnih podlagah za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine opredeljene kot ciljne vrste za izvajanje monitoringa pogostih ptic kmetijske krajine v Sloveniji. Edina ciljna vrsta, ki je leta 2009 nismo zabeležili na nobeni izmed obdelanih popisnih ploskev, je bil prav tako kot leti 2007 in 2008 veliki skovik. Pri škorcju smo zabeležili več kot 500 registracij, pri naslednjih šestih več kot 200 in pri nadaljnjih petih vrstah več kot 100 registracij. Dve vrsti smo registrirali manj kot 10-krat. Najštevilčnejše ciljne vrste v Sloveniji so bile škorec, poljski vrabec, kmečka lastovka, poljski škrjanec in rumeni strnad, najredkejšje pa kosec, jerebica in bela štorclja. Daleč najvišjo gnezditveno gostoto smo zabeležili pri poljskem vrabcu (>20 parov / km²), v visokih gostotah pa so se pojavljali še škorec in divja grlica (>10 parov / km²). Podatki o številčnosti, dominanci in gnezditvenih gostotah ciljnih vrst registriranih v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 23.

Tabela 23: Ciljne vrste, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) na vseh popisnih ploskvah v Sloveniji leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N), gnezditvena gostota (G) v parih / km² ter število (Število tetrad) in odstotek (% tetrad) popisnih ploskev v katerih je bila vrsta zabeležena.

VRSTA		SKUPAJ		D	G
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not		
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	591	239	4,7	17,20
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	438	266	5,3	20,85
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	342	86	1,7	5,88
poljski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>	240	85	1,7	6,01
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	238	101	2,0	7,32
grilček	<i>Serinus serinus</i>	215	123	2,4	9,48
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	209	121	2,4	9,35
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	175	91	1,8	6,85
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	159	116	2,3	9,73
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	137	96	1,9	7,91
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	133	80	1,6	6,25
grivar	<i>Columba palumbus</i>	115	20	0,4	1,34
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	93	37	0,7	2,66
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	87	33	0,7	2,35
plotni strnad	<i>Emberiza cirlus</i>	85	50	1,0	3,88
hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>	77	25	0,5	1,75
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	70	48	1,0	3,92
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	62	17	0,3	1,17
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	57	20	0,4	1,41
repnik	<i>Carduelis cannabina</i>	48	21	0,4	1,53
divja grlica	<i>Streptopelia turtur</i>	40	15	0,3	10,68
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	38	16	0,3	1,16
pogorelček	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	36	19	0,4	1,44
čopasti škrjanec	<i>Galerida cristata</i>	31	15	0,3	1,11
smrdokavra	<i>Upupa epops</i>	23	5	0,1	0,34
jerebica	<i>Perdix perdix</i>	19	15	0,3	1,31
bela štorclja	<i>Ciconia ciconia</i>	4	0	0,0	0,00
kosec	<i>Crex crex</i>	4	1	0,0	0,07

4.7.2 Ciljne vrste po regijah

V popisu smo na popisnih ploskvah v Panonskem svetu zabeležili 26 ciljnih vrst, v Dinarskem svetu 27 ciljnih vrst, v Alpskem svetu 21 ciljnih vrst in v Sredozemskem svetu 23 ciljnih vrst. 17 ciljnih vrst smo zabeležili v vseh geografskih regijah Slovenije. Najvišje gostote so ciljne vrste dosegale v alpskem svetu, najnižje pa v sredozemskem svetu. V sredozemskem svetu napram ostalim regijam izstopajo hribski škrjanec, plotni strnad, veliki strnad, smrdokavra in slavec. Te vrste imajo v sredozemskem svetu najvišje gostote in z izjemo velikega strnada in hribskega škrjanca, ki sta bila v nekoliko višjem številu prisotna tudi v dinarskem svetu, prihajajo vse registracije iz sredozemskega sveta. Samo v dinarskem svetu so bili registrirani kosci. V dinarskem svetu je bilo registriranih največ repaljščic in tudi najvišje gnezditvene gostote dosegajo ravno v dinarskem svetu. Največ poljskih škrjancev je bilo registriranih v dinarskem in panonskem svetu. Gnezditvene gostote imajo sicer najvišje v alpskem svetu vendar je število registracij premajhno za zanesljivo oceno. V panonskem svetu je poleg poljskega škrjanca dokaj številni tudi čopasti škrjanec. Skoraj vsi čopasti škrjanci so bili registrirani v panonskem svetu, tam imajo tudi najvišje gnezditvene gostote. Panonski svet izstopa tudi po številu jerebic. Sicer pa so bile najštevilčnejše vrste v panonskem svetu enake kakor v dinarskem svetu: škorec, poljski vrabec in kmečka lastovka. V sredozemskem svetu so bile najštevilčnejše vrste slavec, grilček, škorec in plotni strnad. V alpskem svetu je bila najštevilčnejša vrsta rumeni strnad, sledijo mu škorec, poljski vrabec in kmečka lastovka. Podatki o številčnosti in gnezditvenih gostotah ciljnih vrst registriranih v geografskih regijah v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 24.

Tabela 24: Ciljne vrste, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) po regijah leta 2009. V tabeli je predstavljeno skupno število registracij posamezne vrste (N) ter skupno število registracij posamezne vrste v notranjem pasu(not), gnezditvena gostota (G) v parih / km² ter dominanca (D) v %.

VRSTA		Alpski svet				Panonski svet				Dinarski svet				Sredozemski svet			
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not	D	G	N	not	D	G	N	not	D	G	N	not	D	G
bela štoklja	<i>Ciconia ciconia</i>	0	0	0,00	0,00	2	0	0,00	0,00	1	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
čopasti škrjanec	<i>Galerida cristata</i>	0	0	0,00	0,00	25	13	0,93	2,73	0	0	0,00	0,00	6	2	0,14	0,62
divja grlica	<i>Streptopelia turtur</i>	3	0	0,00	0,00	17	4	0,29	0,76	12	6	0,32	1,45	8	5	0,36	1,75
grilček	<i>Serinus serinus</i>	15	8	1,90	5,65	79	38	2,72	7,86	37	25	1,34	6,56	84	52	3,77	18,20
grivar	<i>Columba palumbus</i>	14	1	0,24	0,61	64	8	0,57	1,47	37	11	0,59	2,47	0	0	0,00	0,00
hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>	0	0	0,00	0,00	2	0	0,00	0,00	23	8	0,43	1,82	52	17	1,23	5,28
jerebica	<i>Perdix perdix</i>	1	1	0,24	1,19	17	13	0,93	3,12	1	1	0,05	0,41	0	0	0,00	0,00
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	38	8	1,90	5,04	138	28	2,01	5,27	120	34	1,83	7,59	46	16	1,16	5,01
kosec	<i>Crex crex</i>	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	1	0,05	0,22	0	0	0,00	0,00
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	13	5	1,19	3,33	34	18	1,29	3,80	53	34	1,83	8,76	33	23	1,67	8,39
plotni strnad	<i>Emberiza cirrus</i>	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	2	0,11	0,46	80	48	3,48	16,64
pogorelček	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	6	4	0,95	3,02	24	12	0,86	2,50	3	2	0,11	0,52	3	1	0,07	0,31
poljski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>	29	10	2,38	6,57	101	31	2,22	6,02	105	41	2,20	9,49	5	3	0,22	1,04
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	39	20	4,76	14,01	217	121	8,67	25,86	146	96	5,16	24,95	36	29	2,10	11,39
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	11	5	1,19	3,42	28	8	0,57	1,54	18	7	0,38	1,62	0	0	0,00	0,00
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	15	11	2,62	8,63	79	50	3,58	11,08	33	26	1,40	7,33	10	9	0,65	3,87
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	23	3	0,71	1,85	1	0	0,00	0,00	75	54	2,90	14,55	3	3	0,22	1,70
repnik	<i>Carduelis cannabina</i>	4	2	0,48	1,39	19	5	0,36	0,96	20	12	0,64	3,03	5	2	0,14	0,64
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	7	3	0,71	2,03	40	23	1,65	4,96	94	77	4,14	22,26	18	13	0,94	4,82
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	23	11	2,62	7,60	55	27	1,94	5,61	79	53	2,85	13,88	52	30	2,17	10,29
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	11	3	0,71	1,93	32	12	0,86	2,39	21	13	0,70	3,31	1	0	0,00	0,00
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	50	23	5,48	15,77	95	32	2,29	6,28	74	37	1,99	8,93	19	9	0,65	2,95
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	0	0	0,00	0,00	19	7	0,50	1,39	50	37	1,99	10,10	106	47	3,40	15,23
smrdokavra	<i>Upupa epops</i>	1	0	0,00	0,00	7	0	0,00	0,00	4	1	0,05	0,22	11	4	0,29	1,26
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	44	22	5,24	15,33	245	82	5,88	16,07	217	90	4,83	21,01	85	45	3,26	15,10
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	0	0	0,00	0,00	3	1	0,07	0,20	51	14	0,75	3,11	33	18	1,30	6,08
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	9	3	0,71	1,96	21	7	0,50	1,37	29	10	0,54	2,28	34	17	1,23	5,64
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	1	0	0,00	0,00	21	2	0,14	0,36	9	1	0,05	0,21	31	14	1,01	4,55

4.7.3 Ciljne vrste na OMD in na neOMD območjih

V popisu smo na popisnih ploskvah na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD) zabeležili vse leta 2009 v Sloveniji registrirane ciljne vrste (28 vrst), na območjih izven območij OMD (neOMD) pa smo zabeležili 27 ciljnih vrst. Na obeh tipih območij so bile najštevilčnejše iste tri vrste v istem vrstnem redu (škorec, poljski vrabec, kmečka lastovka); te vrste so bile v enakem zaporedju najštevilčnejše tudi v celotni Sloveniji. Od vrst, za katere smo lahko izračunali gostoto, so na območjih OMD najvišje gostote dosegli poljski vrabec, škorec in rjava penica, na območjih neOMD pa poljski vrabec, škorec in prosnik. Večinoma so imele vrste na OMD območjih višjo gostoto kakro na neOMD območjih. Izjeme so čopasti škrganec, jerebica, prosnik in divja grlica. Rezultat ni presenetljiv glede na to, da našteje vrste preferirajo ravnine, v Sloveniji pa je malo ravninskih področij, ki bi bila klasificirana kot OMD območja. Podatki o številčnosti in gnezditvenih gostotah ciljnih vrst registriranih na območjih OMD in neOMD v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 25.

Tabela 25: Ciljne vrste, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD) in na območjih, kjer možnosti za kmetijsko dejavnost niso omejene (neOMD) leta 2009. V tabeli sta predstavljena skupno število registracij posamezne vrste (N) in skupno število registracij posamezne vrste v notranjem pasu (not), gnezditvena gostota (G) v parih / km² in dominanca (D) v %.

VRSTA		OMD				neOMD			
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not	D	G	N	not	D	G
bela štoklja	<i>Ciconia ciconia</i>	1	0	0,00	0,00	3	0	0,00	0,00
čopasti škrganec	<i>Galerida cristata</i>	6	2	0,06	0,22	25	13	0,84	2,67
divja grlica	<i>Streptopelia turtur</i>	27	7	0,20	0,76	13	8	0,52	1,72
grilček	<i>Serinus serinus</i>	127	84	2,39	10,68	88	39	2,52	7,78
grivar	<i>Columba palumbus</i>	72	17	0,48	1,82	43	3	0,19	0,53
hribski škrganec	<i>Lullula arborea</i>	74	24	0,68	2,65	3	1	0,06	0,19
jerebica	<i>Perdix perdix</i>	1	1	0,03	0,20	18	14	0,90	3,31
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	206	59	1,68	6,43	136	27	1,74	4,96
kosec	<i>Crex crex</i>	4	1	0,03	0,11	0	0	0,00	0,00
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	96	63	1,80	7,99	37	17	1,10	3,41
plotni strnad	<i>Emberiza cirlus</i>	73	41	1,17	4,96	12	9	0,58	2,09
pogorelček	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	19	11	0,31	1,34	17	8	0,52	1,61
poljski škrganec	<i>Alauda arvensis</i>	114	45	1,28	5,09	126	40	2,58	7,63
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	274	181	5,16	23,00	164	85	5,49	17,48
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	26	9	0,26	1,00	31	11	0,71	2,12
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	62	43	1,23	5,57	75	53	3,42	11,98
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	76	54	1,54	7,06	26	6	0,39	1,11
repnik	<i>Carduelis cannabina</i>	28	14	0,40	1,65	20	7	0,45	1,35
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	133	97	2,76	12,83	26	19	1,23	4,36
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	158	96	2,74	11,87	51	25	1,61	5,08
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	21	13	0,37	1,62	44	15	0,97	2,88
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	146	63	1,80	7,22	92	38	2,45	7,49
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	114	60	1,71	7,15	61	31	2,00	6,35
smrdokavra	<i>Upupa epops</i>	21	4	0,11	0,42	2	1	0,06	0,20
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	424	174	4,96	19,79	167	65	4,20	12,71
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	86	32	0,91	3,59	1	1	0,06	0,35
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	70	28	0,80	3,17	23	9	0,58	1,76
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	50	11	0,31	1,17	12	6	0,39	1,22

4.7.4 Ciljne vrste glede na tipe kmetijske krajine

V popisu smo na popisnih ploskvah v intenzivni kmetijski krajini zabeležili 23 ciljnih vrst, v mozaični kmetijski krajini 24 ciljnih vrst, v sredozemskem mozaiku 23 vrst, v kmetijski krajini s prevladujočimi vlažnimi travniki 24 ciljnih vrst in v kmetijski krajini s prevladujočimi suhimi travišči 21 vrst. 16 vrst smo zabeležili v vseh petih tipih kmetijske krajine. Tri najštevilčnejše ciljne vrste v intenzivni kmetijski krajini so bile poljski vrabec, škorec in kmečka lastovka, v mozaični kmetijski krajini iste tri vrste v drugačnem vrstnem redu (škorec, poljski vrabec in kmečka lastovka), v sredozemskem mozaiku škorec, slavec in plotni strnad, v kmetijski krajini s prevladujočimi vlažnimi travniki škorec, poljski vrabec in poljski škrjanec ter v kmetijski krajini s prevladujočimi suhimi travišči skupaj poljski škrjanec in rjavi srakoper ter hribski škrjanec. Od vrst, za katere smo lahko izračunali gostoto, so v intenzivni kmetijski krajini najvišje gostote dosegli poljski vrabec, prosnik in poljski škrjanec, v mozaični kmetijski krajini poljski vrabec, škorec in grilček, v sredozemskem mozaiku škorec, slavec in grilček, v kmetijski krajini s prevladujočimi vlažnimi travniki rjava penica, poljski vrabec in repaljščica ter v kmetijski krajini s prevladujočimi suhimi travišči rjavi srakoper, poljski škrjanec in hribski škrjanec. Podatki o številčnosti in gnezditvenih gostotah ciljnih vrst registriranih v različnih tipih kmetijske krajine v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 26.

Tabela 26: Ciljne vrste, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) glede na tip kmetijske krajine leta 2009. V tabeli sta predstavljena skupno število registracij posamezne vrste (N) in skupno število registracij posamezne vrste v notranjem pasu (not), gnezditvena gostota (G) v parih / km² in dominanca (D) v %.

VRSTA	Intenzivna				Mozaična				Sredozemski mozaik				Vlažni travniki				Suha travišča			
	N	not	D	G	N	not	D	G	N	not	D	G	N	not	D	G	N	not	D	G
<i>Ciconia ciconia</i>	3	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
<i>Galerida cristata</i>	22	11	1,57	3,57	3	2	0,12	0,48	6	2	0,19	0,89	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
<i>Streptopelia turtur</i>	4	2	0,28	0,65	22	2	0,12	0,39	7	5	0,48	2,63	6	6	0,58	5,35	1	0	0,00	0,00
<i>Serinus serinus</i>	32	11	1,57	3,37	84	50	3,01	11,52	75	45	4,36	22,27	9	8	0,77	5,35	15	9	1,44	5,36
<i>Columba palumbus</i>	29	2	0,28	0,56	68	11	0,66	2,16	0	0	0,00	0,00	16	7	0,68	3,57	0	0	0,00	0,00
<i>Lullula arborea</i>	0	0	0,00	0,00	2	0	0,00	0,00	34	11	1,07	4,88	2	1	0,10	0,52	39	13	2,07	6,95
<i>Perdix perdix</i>	18	14	1,99	5,28	1	1	0,06	0,38	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
<i>Hirundo rustica</i>	93	15	2,14	4,34	158	39	2,35	7,87	34	7	0,68	2,99	42	15	1,45	7,43	15	10	1,59	6,16
<i>Crex crex</i>	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	1	0,10	0,48	0	0	0,00	0,00
<i>Carduelis carduelis</i>	19	7	1,00	2,16	51	31	1,87	7,19	30	20	1,94	10,24	21	15	1,45	8,72	12	7	1,12	4,13
<i>Emberiza cirius</i>	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	66	39	3,78	19,21	0	0	0,00	0,00	19	11	1,75	6,48
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	0	0	0,00	0,00	28	14	0,84	3,09	3	1	0,10	0,44	1	1	0,10	0,89	2	1	0,16	0,57
<i>Alauda arvensis</i>	129	40	5,70	12,12	6	2	0,12	0,42	3	2	0,19	1,02	56	22	2,12	11,03	46	19	3,03	10,45
<i>Passer montanus</i>	111	55	7,83	17,83	224	129	7,77	29,45	33	26	2,52	14,38	65	51	4,92	31,08	5	5	0,80	4,86
<i>Falco tinnunculus</i>	22	8	1,14	2,47	25	8	0,48	1,65	0	0	0,00	0,00	10	4	0,39	2,01	0	0	0,00	0,00
<i>Saxicola torquata</i>	61	44	6,27	15,97	50	30	1,81	6,93	10	9	0,87	5,52	13	10	0,96	6,03	3	3	0,48	2,91
<i>Saxicola rubetra</i>	20	3	0,43	0,87	4	0	0,00	0,00	3	3	0,29	2,42	74	54	5,21	31,70	1	0	0,00	0,00
<i>Carduelis cannabina</i>	14	3	0,43	0,88	10	5	0,30	1,10	5	2	0,19	0,91	16	9	0,87	4,83	3	2	0,32	1,23
<i>Sylvia communis</i>	14	12	1,71	4,83	38	18	1,08	3,93	3	3	0,29	2,42	81	68	6,56	43,31	23	15	2,39	9,17
<i>Lanius collurio</i>	21	11	1,57	3,61	76	39	2,35	8,66	46	29	2,81	14,57	31	25	2,41	15,49	35	17	2,71	9,62
<i>Motacilla flava</i>	41	15	2,14	4,63	2	0	0,00	0,00	1	0	0,00	0,00	21	13	1,25	7,17	0	0	0,00	0,00
<i>Emberiza citrinella</i>	54	23	3,28	7,26	113	40	2,41	8,36	0	0	0,00	0,00	42	24	2,31	12,94	29	14	2,23	7,91
<i>Luscinia megarhynchos</i>	19	7	1,00	2,16	0	0	0,00	0,00	105	47	4,56	21,78	50	37	3,57	21,86	1	0	0,00	0,00
<i>Upupa epops</i>	1	0	0,00	0,00	8	1	0,06	0,19	3	1	0,10	0,44	1	0	0,00	0,00	10	3	0,48	1,59
<i>Sturnus vulgaris</i>	89	25	3,56	7,50	312	126	7,59	26,80	78	42	4,07	20,20	101	41	3,95	20,66	11	5	0,80	2,79
<i>Miliaria calandra</i>	1	0	0,00	0,00	3	1	0,06	0,21	24	10	0,97	4,58	20	4	0,39	1,88	39	18	2,87	10,09
<i>Jynx torquilla</i>	6	2	0,28	0,61	38	10	0,60	2,03	24	9	0,87	4,06	9	6	0,58	3,39	16	10	1,59	6,03
<i>Picus viridis</i>	0	0	0,00	0,00	27	3	0,18	0,58	27	12	1,16	5,55	2	0	0,00	0,00	6	2	0,32	1,07

4.7.5 Ciljne vrste glede na vključenost zemljišč v GERK

V popisu smo na popisnih ploskvah, kjer je vključenost kmetijskih zemljišč v GERK večja od 40%, zabeležili vse leta 2009 v Sloveniji registrirane ciljne vrste (28 vrst), na popisnih ploskvah z vključenostjo kmetijskih zemljišč v GERK pod 40% ravno tako. Na obeh tipih območij je bil najštevilčnejši ptič škorec. Na ploskvah z vključenostjo kmetijskih zemljišč v GERK nad 40% mu sledijo poljski vrabec, poljski škrjanec in kmečka lastovka, na ploskvah z vključenostjo zemljišč v GERK pod 40% pa grilček, poljski vrabec in kmečka lastovka. Na slednjih območjih ni dominantnih vrst, na ploskvah kjer je vključenost zemljišč v GERK večja od 40% pa sta dominantni vrsti poljski vrabec in škorec. Načeloma so imele vrste na ploskvah z vključenostjo zemljišč v GERK nad 40% večje gostote kakor na ploskvah z vključenostjo zemljišč v GERK pod 40%. Izjema so grilček, slavec, plotni strnad, lišček, vijeglavka, zelena žolna, divja grlica in pogorelček. Podatki o številčnosti in gnezditvenih gostotah ciljnih vrst glede na vključenost zemljišč v GERK v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 27.

Tabela 27: Ciljne vrste, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) glede na vključenost zemljišč v GERK leta 2009. V tabeli sta predstavljena skupno število registracij posamezne vrste (N) in skupno število registracij posamezne vrste v notranjem pasu (not), gnezditvena gostota (G) v parih / km² in dominanca (D) v %.

VRSTA		GERK > 40%				GERK < 40%			
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not	D	G	N	not	D	G
bela štoklja	<i>Ciconia ciconia</i>	3	0	0,00	0,00	1	0	0,00	0,00
čopasti škrjanec	<i>Galerida cristata</i>	27	12	0,49	1,48	4	3	0,11	0,62
divja grlica	<i>Streptopelia turtur</i>	22	4	0,16	0,45	18	11	0,42	2,11
grilček	<i>Serinus serinus</i>	81	36	1,48	4,45	134	87	3,31	17,01
grivar	<i>Columba palumbus</i>	84	13	0,53	1,46	31	7	0,27	1,16
hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>	26	8	0,33	0,94	51	17	0,65	2,91
jerebica	<i>Perdix perdix</i>	18	14	0,58	2,05	1	1	0,04	0,31
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	218	47	1,93	5,38	124	39	1,48	6,64
kosec	<i>Crex crex</i>	3	0	0,00	0,00	1	1	0,04	0,31
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	70	39	1,60	5,06	63	41	1,56	8,02
plotni strnad	<i>Emberiza cirlus</i>	6	2	0,08	0,24	79	48	1,83	9,19
pogorelček	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	19	10	0,41	1,28	17	9	0,34	1,66
poljski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>	220	76	3,13	9,07	20	9	0,34	1,61
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	305	176	7,24	23,02	133	90	3,43	17,86
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	45	16	0,66	1,92	12	4	0,15	0,69
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	113	79	3,25	11,01	24	17	0,65	3,44
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	96	57	2,34	7,52	6	3	0,11	0,55
repnik	<i>Carduelis cannabina</i>	38	15	0,62	1,82	10	6	0,23	1,14
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	103	75	3,09	10,64	56	41	1,56	8,41
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	138	78	3,21	10,15	71	43	1,64	8,22
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	62	28	1,15	3,47	3	0	0,00	0,00
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	180	73	3,00	8,90	58	28	1,07	5,07
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	60	31	1,28	3,95	115	60	2,28	11,04
smrdokavra	<i>Upupa epops</i>	9	0	0,00	0,00	14	5	0,19	0,86
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	389	127	5,22	15,06	202	112	4,26	20,91
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	52	17	0,70	2,02	35	16	0,61	2,87
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	38	12	0,49	1,42	55	25	0,95	4,48
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	26	4	0,16	0,45	36	13	0,49	2,25

4.7.6 Ciljne vrste na mednarodno pomembnih območjih za ptice (IBA) v Sloveniji

Skupaj smo na popisnih ploskvah znotraj območij IBA zabeležili 25 ciljnih vrst, na območjih izven IBA pa 27 vrst. Devet vrst je ciljnih v monitoringu FBI, hkrati pa so kvalifikacijske vrste IBA. Na območjih IBA so bile tri najštevilčnejše vrste škorec, poljski vrabec in rjava penica. Od vrst, za katere smo lahko izračunali gostoto, so na območjih IBA najvišje gostote dosegli poljski vrabec, rjava penica in škorec. Od ciljnih vrst je bila na IBA območjih dominantna le poljski vrabec. Podatki o statusu, številčnosti, gnezditvenih gostotah in dominanci ciljnih vrst na popisnih ploskvah na in izven območji IBA v popisu leta 2009, so predstavljeni v tabeli 28.

Tabela 28: Ciljne vrste, zabeležene v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) na mednarodno pomembnih območjih za ptice (IBA) leta 2009. V tabeli sta predstavljena skupno število registracij posamezne vrste (N) in skupno število registracij posamezne vrste v notranjem pasu (not), gnezditvena gostota (G) v parih / km² in dominanca (D) v %.

VRSTA		IBA				nelBA			
Slovensko ime	Latinsko ime	N	not	D	G	N	not	D	G
bela štoklja	<i>Ciconia ciconia</i>	0	0	0,00	0,00	4	0	0,00	0,00
čopasti škrjanec	<i>Galerida cristata</i>	0	0	0,00	0,00	31	15	0,47	1,68
divja grlica	<i>Streptopelia turtur</i>	19	7	0,37	1,48	21	8	0,25	0,86
grilček	<i>Serinus serinus</i>	35	23	1,21	5,49	180	100	3,17	11,53
grivar	<i>Columba palumbus</i>	47	13	0,68	2,66	68	7	0,22	0,69
hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>	39	13	0,68	2,71	38	12	0,38	1,26
jerebica	<i>Perdix perdix</i>	0	0	0,00	0,00	19	15	0,47	1,98
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	86	35	1,84	7,49	256	51	1,61	5,17
kosec	<i>Crex crex</i>	4	1	0,05	0,20	0	0	0,00	0,00
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	37	25	1,32	6,03	96	55	1,74	6,39
plotni strnad	<i>Emberiza cirlus</i>	19	11	0,58	2,53	66	39	1,23	4,57
pogorelček	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	14	8	0,42	1,83	22	11	0,35	1,24
poljski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>	104	43	2,26	9,22	136	42	1,33	4,41
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	140	97	5,11	23,64	298	169	5,35	19,59
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	15	5	0,26	1,04	42	15	0,47	1,60
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	32	20	1,05	4,70	105	76	2,41	9,57
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	74	52	2,74	12,75	28	8	0,25	0,83
repnik	<i>Carduelis cannabina</i>	19	10	0,53	2,24	29	11	0,35	1,18
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	122	91	4,79	22,92	37	25	0,79	3,06
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	79	47	2,47	10,88	130	74	2,34	8,58
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	20	12	0,63	2,78	45	16	0,51	1,71
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	117	52	2,74	11,28	121	49	1,55	5,32
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	51	37	1,95	9,20	124	54	1,71	5,92
smrdokavra	<i>Upupa epops</i>	18	3	0,16	0,59	5	2	0,06	0,22
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	206	82	4,32	17,49	385	157	4,97	17,05
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	60	23	1,21	4,88	27	10	0,32	1,07
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	24	14	0,74	3,22	69	23	0,73	2,43
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	19	3	0,16	0,59	43	14	0,44	1,48

5 INDEKSI IN TRENDI CILJNIH VRST

Med najpomembnejše rezultate monitoringa splošno razširjenih vrst ptic kmetijske krajine sodijo indeksi in populacijskih trendi posameznih ciljnih vrst oziroma skupin vrst.

Indeks je seštevek opazovanj števila parov / ploskvah za posamezno leto in za posamezno vrsto, deljen s seštevkom za osnovno leto in zaradi enostavnejše uporabe pomnožen s 100. Nekatere ploskve niso popisane vsako leto in zato moramo prazne vrednosti vstaviti glede na obstoječe vrednosti iz prejšnjih let. Manjkajoče vrednosti lahko s svojim vzorcem namreč bistveno spremenijo končni rezultat (indekse in trende). »Praznih« podatkov ne sme biti preveč, saj v tem primeru ne moremo zanesljivo vstavljati manjkajočih vrednosti. Pri vstavljanju predvidevamo, da so spremembe iz leta v leto podobne za vse ploskve v isti kategoriji spremenljivke (za nacionalne indekse se upošteva cela država kot ena kategorija). Indeksi več zaporednih let nam pokažejo populacijske trende.

Pri izračunu populacijskih indeksov in trendov smo uporabili program TRIM (TRends and Indices for Monitoring data), ki ga je razvilo podjetje Statistics Netherlands posebej za analizo podatkov štetij z manjkajočimi podatki, ki so rezultat monitoringa živali (PANNEHOEK *et al.* 2005). Program analizira serije štetij, z uporabo Poissonove regresije in naredi ocene indeksov in trendov (VAN STRIEN *et al.* 2000, PANNEKOEK & VAN STRIEN 2009).

Multiplikativni skupni naklon (trend) program razvrsti v naslednje kategorije, na podlagi kriterijev naklona in intervala zaupanja (naklon +/- 1,96 SE):

močan porast: statistično značilno višji od 5% na leto; spodnji limit intervala zaupanja je $> 1,05$

zmeren porast: statistično značilen, vendar ne večji od 5% na leto; spodnji limit intervala zaupanja je med 1,00 in 1,05

stabilen: ni značilnega porasta ali upada, zagotovo je trend manjši od 5% na leto; interval zaupanja zajema 1,00 in je med 0,95 in 1,05

negotov: ni značilnega porasta ali upada, vendar ni gotovo ali je trend manjši od 5% na leto; interval zaupanja zajema 1,00, spodnja meja pa je manjša od 0,95 ali pa je zgornja meja večja od 1,05

zmeren upad: statistično značilen, vendar ne večji od 5% na leto; zgornji limit intervala zaupanja je med 0,95 in 1,00

močan upad: upada statistično značilno več kot 5% na leto; zgornji limit intervala zaupanja je $< 0,95$

Najprej smo izračunali posamezne indekse ciljnih vrst, ki so bile predhodno opredeljene v metodologiji popisa (DENAC *et al.* 2006). Dodatno smo izločili vrste, ki so bile v popisu leta 2008 maloštevilne, mejo smo arbitrarno postavili pri 30 popisanih parih v celi Sloveniji v letu 2008 (Tabela 29). Od Natura vrst smo letne indekse izračunali posebej še za kosca, ki je bil popisani s posebno metodologijo v okviru monitoringa SPA. Pri izračunu indeksov uporabljamo podatke tega popisa (BOŽIČ 2005A, BOŽIČ 2009).

Tabela 29: Vrste, ki smo jih upoštevali pri izračunu indeksa ptic kmetijske krajine

poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>
grilček	<i>Serinus serinus</i>
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>
poljski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>
plotni strnad	<i>Emberiza cirlus</i>
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>
repnik	<i>Carduelis cannabina</i>
hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>
čopasti škrjanec	<i>Galerida cristata</i>

Priprava podatkov za izračun indeksov je imela nekaj posebnosti. Uporabili smo podatke notranjega pasu, in sicer maksimum obeh popisov, razen za repaljščico, kjer smo vzeli izključno podatke drugega popisa, saj upravičeno domnevamo, da so osebki registrirani na prvem popisu še na selitvi. Podatke zunanjega popisnega pasu nismo upoštevali zaradi padca detektibilnosti izven 50 m pasu.

Na podlagi posameznih indeksov smo nato izračunali kompozitni indeks (»indikator«) in sicer kot geometrijsko povprečje enkopavnih posamičnih indeksov (BUCKLAND *et al.* 2005, DENAC *et al.* 2006):

$$I_{PKK} = \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n N_i}$$

I_{PKK}	Indikator ptic kmetijske krajine
N	Vrstni indeks
i	Vrsta
n	Število vrst

5.1 Rezultati izračuna indeksov (indikatorjev) ptic kmetijske krajine

5.1.1 Splošen pregled

V letu 2009 smo registrirali enako število ciljnih vrst kakor v letih 2007 in 2008. Najštevilčnejših 5 vrst je bilo v vseh treh letih enakih (škorec, poljski vrabec, kmečka lastovka, poljski škrjanec in rumeni strnad), le vrstni red je bil v letu 2007 malenkost drugačen. Podatki o skupnem številu registriranih parov v notranjem pasu in o gnezditvenih gostotah ciljnih vrst ptic so podani v tabeli 30.

Tabela 30: Skupno število registriranih parov v notranjem pasu (N) in gnezditvene gostote (G) v parih / km² ciljnih vrst ptic kmetijske krajine v letih od 2007 do 2009

VRSTA		2007		2008		2009	
Slovensko ime	Latinsko ime	N	G	N	G	N	G
škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	246	6,16	299	15,61	284	17,20
poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	183	20,56	270	29,70	250	20,85
kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	227	4,81	185	5,79	158	5,88
poljski škrjanec	<i>Alauda arvensis</i>	135	8,54	145	8,99	137	6,01
rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>	132	7,66	144	10,29	136	7,32
rjava penica	<i>Sylvia communis</i>	64	6,08	64	8,70	102	9,73
repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	93	11,27	61	8,35	89	3,92
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	77	10,25	76	8,12	86	9,35
grilček	<i>Serinus serinus</i>	59	6,60	77	7,18	77	9,48
prosnik	<i>Saxicola torquata</i>	73	6,26	55	4,78	67	7,91
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	34	2,41	43	3,63	61	6,85
grivar	<i>Columba palumbus</i>	58	1,47	70	1,61	57	1,34
lišček	<i>Carduelis carduelis</i>	46	5,69	49	4,09	52	6,25
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	51	4,70	22	2,69	42	1,16
postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	29	0,73	43	1,65	31	1,41
vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	23	1,07	22	1,43	27	2,66
repnik	<i>Carduelis cannabina</i>	28	4,07	25	1,40	25	1,53
veliki strnad	<i>Miliaria calandra</i>	21	0,44	20	0,75	18	2,35
pogorelček	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	18	1,64	14	0,44	17	1,44
hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>	13	0,45	15	1,33	14	1,75
jerebica	<i>Perdix perdix</i>	2	0,00	2	0,16	14	1,31
divja grlica	<i>Streptopelia turtur</i>	8	0,47	11	1,22	12	10,68
čopasti škrjanec	<i>Galerida cristata</i>	6	0,71	10	1,27	11	1,11
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	15	0,00	13	0,14	10	1,17
kosec	<i>Crex crex</i>	3	0,15	3	0,15	3	0,07
plotni strnad	<i>Emberiza cirlus</i>	2	0,56	2	0,16	2	3,88
bela štoklja	<i>Ciconia ciconia</i>	10	0,00	1	0,00	1	0,00
smrdokavra	<i>Upupa epops</i>	2	0,16	2	0,00	1	0,34

5.1.2 Indeksi in trendi ciljnih vrst kmetijske krajine

Kompozitni indeks ptic kmetijske krajine (indikator) za celo Slovenijo za leto 2009 je **97,4**. V tem indeksu kosec ni upoštevan. Kosec nadaljuje z zmernim upadom populacije in tako je indeks glede na leto 1999 dramatičnih **45,4** (indeks 2008-2009 74,4). Za vrste, upoštevane v kompozitnem indeksu imamo na voljo le dve leti popisov in tako ocene trendov večinoma niso zanesljive. Zgolj informativno smo izračunali tudi delne indekse za OMD in ne-OMD ploskve ter za ploskve z več kot 40% GERK in take z manj. Pri izračunu smo uporabili enostavnejšo metodologijo, ki upošteva le ploskve, ki so bile popisane v obeh konsekutivnih letih. Zaradi nizkih števil registriranih parov pri nekaterih vrstah, ta ocena ni zanesljiva, vendarle pa kaže na pozitivne trende na OMD ploskvah in negativne na ne-OMD (razlika 8,4%). Glede na površino GERK-ov nismo opazili znatnih razlik.

Tabela 31: Letni populacijski indeksi, njihove standardne napake povprečij, imputirana (vstavljena) skupna letna števila in njihove standardne napake povprečij, multiplikativni naklon in kategorija trenda – kosec *Crex crex*, monitoring cele Slovenije; izpis programa TRIM (PANNEKOEK *et al.* 2006)

Leto	Indeks	SE	N	SE
1999	100,00	0,00	498	51
2000	91,17	4,89	454	36
2001	83,12	8,92	414	37
2002	75,79	12,20	377	47
2003	71,45	14,89	356	64
2004	68,47	11,08	341	43
2005	66,97	11,19	333	44
2006	67,44	11,31	336	44
2007	67,47	10,97	336	42
2008	59,61	10,17	297	40
2009	45,40	8,99	226	38
Multiplikativni naklon in kategorija trenda:				
	Naklon	SE		
	0,942	0,0134		
Zmerni upad / Moderate decline (p<0.01) **				

Podatkovni vir: rezultati monitoringa SPA (BOŽIČ 2005A, BOŽIČ 2009)

Tabela 32: Indeksi ciljnih vrst popisa ptic kmetijske krajine v letu 2009; podana je standardna napaka povprečja indeksa, naklon in njegova standardna napaka povprečja ter razred trenda; izpis programa TRIM (PANNEKOEK *et al.* 2006).

Vrsta	Indeks	SE	Naklon	SE	Razred trenda
vijeglavka	154,17	39,27	1,5417	0,3927	Negotov / Uncertain
čopasti škrjanec	86,67	35,71	0,8667	0,3571	Negotov / Uncertain
hribski škrjanec	77,78	14,82	0,7778	0,1482	Negotov / Uncertain
poljski škrjanec	86,00	12,04	0,86	0,1204	Negotov / Uncertain
kmečka lastovka	127,69	26,95	1,2769	0,2695	Negotov / Uncertain
slavec	97,83	17,69	0,9783	0,1769	Negotov / Uncertain
repaljščica	81,14	19,53	0,8114	0,1953	Negotov / Uncertain
prosnik	110,29	16,84	1,1029	0,1684	Negotov / Uncertain
rjava penica	110,33	19,56	1,1033	0,1956	Negotov / Uncertain
rjavi srakoper	95,34	13,83	0,9534	0,1383	Negotov / Uncertain
škorec	124,18	15,68	1,2418	0,1568	Negotov / Uncertain
poljski vrabec	82,56	8,38	0,8256	0,0838	Zmeren upad / Moderate decline (p<0.05) *
grilček	109,47	10,58	1,0947	0,1058	Negotov / Uncertain
lišček	109,73	22,93	1,0973	0,2293	Negotov / Uncertain
repnik	89,29	31,81	0,8929	0,3181	Negotov / Uncertain
rumeni strnad	80,85	10,69	0,8085	0,1069	Negotov / Uncertain
plotni strnad	100,00	17,33	1	0,1733	Negotov / Uncertain
veliki strnad	66,61	16,27	0,6661	0,1627	Zmeren upad / Moderate decline (p<0.05) *

Tabela 33: Izračun indeksov ciljnih vrst ptic kmetijske za OMD in ne-OMD ploskve posebej; podano je maksimalno število parov v notranjem pasu in izračunani indeksi.

Vrsta	2008			2009			Indeks 2008-2009		
	ne-OMD	OMD	Skupaj	ne-OMD	OMD	Skupaj	ne-OMD	OMD	Skupaj
vijeglavka	5	19	24	6	31	37	120,0	163,2	154,2
čopasti škrjanec	14	1	15	11	2	13	78,6	200,0	86,7
hribski škrjanec	2	25	27	1	20	21	50,0	80,0	77,8
poljski škrjanec	33	36	69	29	32	61	87,9	88,9	88,4
kmečka lastovka	18	47	65	24	59	83	133,3	125,5	127,7
slavec	18	28	46	18	27	45	100,0	96,4	97,8
repaljščica	3	48	51	0	48	48	0,0	100,0	94,1
prosnik	29	39	68	40	35	75	137,9	89,7	110,3
rjava penica	8	48	56	15	50	65	187,5	104,2	116,1
rjavi srakoper	15	51	66	14	49	63	93,3	96,1	95,5
škorec	57	91	148	51	134	185	89,5	147,3	125,0
poljski vrabec	107	169	276	85	144	229	79,4	85,2	83,0
grilček	30	65	95	29	75	104	96,7	115,4	109,5
lišček	19	42	61	12	55	67	63,2	131,0	109,8
repnik	9	19	28	9	16	25	100,0	84,2	89,3
rumeni strnad	29	65	94	26	50	76	89,7	76,9	80,9
plotni strnad	7	27	34	7	27	34	100,0	100,0	100,0
veliki strnad	1	28	29	1	19	20	100,0	67,9	69,0
Skupna vsota	1227	2510	3737	1170	2678	3848	95,4	106,7	103,0
Geometrično povprečje							96,2	104,6	99,4

Tabela 34: Izračun indeksov ciljnih vrst ptic kmetijske krajine za ploskve z manj kot 40% GERK in tistimi z več; podano je maksimalno število parov v notranjem pasu in izračunani indeksi.

Vrsta	2008			2009			Indeks 2008-2009		
	GERK<40	GERK>40	Skupaj	GERK<40	GERK>40	Skupaj	GERK<40	GERK>40	Skupaj
vijeglavka	16	8	24	24	13	37	150,0	162,5	154,2
čopasti škrjanec	1	14	15	2	11	13	200,0	78,6	86,7
hribski škrjanec	19	8	27	14	7	21	73,7	87,5	77,8
poljski škrjanec	8	61	69	6	55	61	75,0	90,2	88,4
kmečka lastovka	17	48	65	33	50	83	194,1	104,2	127,7
slavec	34	12	46	30	15	45	88,2	125,0	97,8
repaljščica	4	47	51	0	48	48	0,0	102,1	94,1
prosnik	15	53	68	13	62	75	86,7	117,0	110,3
rjava penica	21	35	56	18	47	65	85,7	134,3	116,1
rjavi srakoper	29	37	66	26	37	63	89,7	100,0	95,5
škorec	61	87	148	87	98	185	142,6	112,6	125,0
poljski vrabec	87	189	276	75	154	229	86,2	81,5	83,0
grilček	64	31	95	68	36	104	106,3	116,1	109,5
lišček	31	30	61	32	35	67	103,2	116,7	109,8
repnik	4	24	28	5	20	25	125,0	83,3	89,3
rumeni strnad	22	72	94	17	59	76	77,3	81,9	80,9
plotni strnad	28	6	34	31	3	34	110,7	50,0	100,0
veliki strnad	18	11	29	10	10	20	55,6	90,9	69,0
Skupna vsota	1227	2510	3737	1170	2678	3848	95,4	106,7	103,0
Geometrično povprečje							102,1	99,1	99,4

6 KOMENTAR REZULTATOV

6.1 Slovenija skupaj

Podatki zbrani v popisu leta 2009 zajemajo širok spekter gnezdk, med katerimi dobro tretjino predstavljajo vrste, ki jih opredeljujemo kot ptice kmetijske krajine (po MEDVED & BOŽIČ 2005). Poudarek popisa na kmetijski, pretežno odprti krajini, se kaže v številčnosti posameznih vrst. Tako imamo med prvimi desetimi najštevilnejšimi vrstami največ štiri gozdne vrste (črnoglavka, kos, ščinkavec in velika sinica), ostalo pa so vrste značilne za kmetijsko (škorec, siva vrana, poljski vrabec, kmečka lastovka in poljski škrjanec) oziroma urbano krajino (domači vrabec). Ob naključnem vzorčenju popisnih ploskev v Sloveniji bi med najštevilnejšimi vrstami pričakovali nekoliko drugačno sestavo, predvsem večje število in številčnost gozdnih vrst. Pregled rezultatov kaže, da so nekatere značilne pogoste vrste kmetijske krajine, pri katerih je bil v zadnjih desetletjih v Evropi zabeležen velik upad številčnosti, v Sloveniji precej številne. Tukaj je treba opozoriti, da njihovih dejanskih trendov ne poznamo, čeprav so bili v BIRDLIFE INTERNATIONAL (2004) pavšalno ocenjeni kot stabilni. Takšne vrste z najmanj 200 registracijami leta 2009 v Sloveniji so predvsem škorec, poljski vrabec, poljski škrjanec, rumeni strnad, grilček in rjavi srakoper. Razen pri rjavem srakoperju in kmečki lastovki je populacijski trend teh vrst v Evropi negativen, opredeljen kot zmeren upad (PECBMS 2008). Upad številčnosti vseh naštetih vrst je bil najbolj izrazit v Veliki Britaniji (EATON *et al.* 2008), populacije posameznih vrst pa so se zmanjšale tudi na Češkem (REIF *et al.* 2008), Poljskem (TRYJANOWSKI 2000), Švici (WEGGLER & WIDMER 2000) in številnih drugih evropskih državah (BIRDLIFE INTERNATIONAL 2004). Po drugi strani smo lahko zaskrbljeni nad številčnostjo nekaterih vrst kmetijske krajine, ki bi jih glede na veliko število obdelanih popisnih ploskev pričakovali v večjem številu. Če pustimo ob strani vrste, ki so za popis kakorkoli težavne in zanje obstaja utemeljen sum, da v rezultatih niso reprezentativno zastopane, lahko mednje gotovo uvrstimo kobiličarja in jerebico, glede na izkušnje iz minulih let pa tudi smrdokavro, pogorelčka in divjo grlico.

6.2 Geografske regije

Razlike med geografskimi regijami pri najpogostejših in najštevilnejših vrstah kmetijske krajine niso bile velike. Poljski vrabec, škorec, kmečka lastovka, rumeni strnad in poljski škrjanec so številne in pogoste, značilne vrste kmetijske krajine v kontinentalni Sloveniji. Podobno bi lahko obravnavali še eno številno in pogosto vrsto, domačega vrabca, saj je velik del populacije odvisen od prisotnosti vrtov in drugih elementov kmetijske krajine v bližini naselij (npr. HAGEMEIJER *et al.* 1997, CRAMP *et al.* 1998 in BEZZEL *et al.* 2005). Od ostalih slovenskih regij nekoliko odstopa le Sredozemski svet, kjer sta bila leta 2008 izmed naštetih vrst številna samo domači vrabec in škorec, poljski vrabec in kmečka lastovka pa sta bila manj številna. Poljskega škrjanca in rumenega strnada v sredozemskem svet skoraj v celoti nadomeščata hribski škrjanec in plotni strnad. Slednja vrsta je bila skoraj v celoti omejena na Sredozemski svet, podobno kot kratkoperuti vrtnik, taščična penica in žametna penica. Takšni rezultati so biogeografske narave in so bili na podlagi dosedanjega vedenja o razširjenosti (GEISTER 1995), številčnosti (BIRDLIFE INTERNATIONAL 2004) in poznavanju ekologije omenjenih vrst v skladu z našimi pričakovanji. Prisotnost dveh redkih vrst – velikega škurha in kosca – samo v Dinarski regiji je posledica regionalne ohranjenosti habitatov izrazito specializiranih in kritično oziroma močno ogroženih vrst.

6.3 OMD in neOMD območja

Popisne ploskve na predelih, ki niso uvrščeni med območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD), so se kakor leta 2008 tudi leta 2009 skoraj izključno nahajale na večjih ravninah, predvsem v SV in osrednji Sloveniji, pa tudi v Savinjski dolini in nekaterih delih Primorske. Popisne ploskve na območjih OMD so se nasprotno nahajale na gričevnatih oziroma hribovitih predelih, na ravninah pa samo tam, kjer prevladujejo različni tipi travišč, ki so manj ugodni za intenzivno kmetovanje. Poudariti je treba, da razdelitev na OMD in neOMD območja ni neodvisna od regionalne razdelitve, saj se denimo vse popisne ploskve v Dinarskem svetu, razen ene same, nahajajo na območjih OMD, razmerje visoko v korist območij OMD pa imamo tudi v Sredozemskem svetu. Na drugi strani so

prav vse popisne ploskve v Alpskem svetu na območjih neOMD. Poenostavljeno gledano, predstavlja primerjava med tema dvema tipoma območij primerjavo med bolj intenzivno obdelanimi površinami v nižinah na eni strani in ostalimi območji z bolj ekstenzivnimi oblikami kmetovanja, na sicer zelo različnih tipih kmetijske krajine.

Podobno kot pri geografskih regijah, razlike med najpogostejšimi in najbolj številnimi vrstami niso zelo velike. Na območjih neOMD je med najštevilčnejšimi vrstami manj gozdnih vrst, ki tudi niso tako v ospredju. To je predvsem posledica manjše povprečne pokrovnosti območij neOMD z gozdom, saj je delež kmetijskih zemljišč tukaj večji. Večje razlike se pokažejo med nekaterimi manj številnimi oziroma bolj specializiranimi vrstami. Tako smo smrdokavro, hribskega škrjanca, repaljščico in velikega strnada zabeležili skoraj izključno na območjih OMD. Za prvi dve vrsti je značilno, da naseljujeta le gričevnato oziroma mozaično pokrajino, veliki strnad različne tipe ekstenzivne kmetijske krajine, repaljščica pa ekstenzivna travišča, predvsem vlažne travnike (DONALD & AEBISCHER 1997, GEISTER 1995, TRONTELJ 1994, HAGEMEIJER *et al.* 1997, CRAMP 1998 in BEZZEL *et al.* 2005). Priba, pri kateri se je v zadnjih desetletjih v Evropi (HAGEMEIJER *et al.* 1997) in tudi Sloveniji (TRILAR 1983) zgodil preobrat od gnezdenja na vlažnih tleh do skoraj izključnega gnezdenja na njivah in podobnih površinah z nizko in redko vegetacijo, je bila razumljivo, zabeležena skoraj izključno na območjih neOMD. Podobno velja za čopastega škrjanca, ki je značilen stepski element evropske avifavne (HAGEMEIJER *et al.* 1997).

6.4 Tipi kmetijske krajine

Največje razlike med posameznimi vrstami ptic kmetijske krajine bi pričakovali pri razdelitvi popisnih ploskev na določene tipe kmetijske krajine, zlasti pri bolj specializiranih vrstah. Dejstvo je, da tudi ta razdelitev ni neodvisna od drugih tipov delitve območij kmetijske krajine. Tako se na primer vse popisne ploskve v intenzivni kmetijski krajini, obdelane leta 2009, razen ene same, nahajajo na območjih neOMD, niti ena ni v IBA območju, vse imajo delež zemljišč vključenih v GERK večji od 40%. Poleg tega vse omenjene ploskve z izjemo ene, ki je v dinarskem svetu, najdemo zgolj v dveh geografskih regijah – Panonskem in Alpskem svetu. Tip kmetijske krajine sredozemski mozaik najdemo izključno v Sredozemskem svetu, popisne ploskve z vlažnimi travniki pa izključno v Dinarskem svetu. Suha travišča so samo v dinarskem in sredozemskem svetu. Mozaično kmetijsko krajino najdemo povsod razen v sredozemskem svetu, kjer jo nadomešča sredozemski mozaik. Ta odvisnost je razumljiva, saj je tip kmetijstva pogojen s pedoklimatskimi dejavniki, ti pa se po regijah lahko močno razlikujejo.

V intenzivni kmetijski krajini vrste značilne za kmetijsko krajino po številu vrst in njihovi številčnosti izrazito prevladujejo nad ostalimi skupinami ptic. Med prvimi desetimi najštevilčnejšimi vrstami v tem tipu kmetijske krajine sta bili leta 2009 na primer samo dve gozdni vrsti ptic (črnoglavka in ščinkavec). Skoraj izključno tukaj sta bili zabeležena priba in čopasti škrjanec – razlaga je navedena v prejšnjem poglavju – poleg njiju pa tudi jerebica, značilna vrsta večjih ravnin (GEISTER 1995). Nadpovprečno številne v intenzivni kmetijski krajini so tudi vrste, ki preferirajo odprto pokrajino z nizko gostoto strukturnih elementov, kot je na primer poljski škrjanec (SCHIFFERLI 2000), ali vrste, ki potrebujejo obsežne odprte površine za talni lov (npr. postovka). Nadpovprečno številna je tudi siva vrana, oportunistična vrsta, ki pa v intenzivni kmetijski krajini predstavlja pomembnega plenilca (ANDREN 1992). Za mozaično kmetijsko krajino je značilno veliko število vrst, kar je posledica dejstva, da se tukaj na majhni površini pojavljajo tako različni elementi kmetijske krajine kot tudi gozdnati otoki. Med drugimi je tukaj nadpovprečno številni rumeni strnad, ki za gnezdenje potrebuje številne strukturne elemente, zlasti mejice (SCHIFFERLI 2000), za prehranjevanje pa različne robove v kmetijski krajini (PERKINS *et al.* 2002), zelena žolna, ki ji ustreza velika skupna dolžina gozdnih robov in pogorelek, v tem delu Evrope značilna vrsta mozaične kmetijske krajine (BEZZEL *et al.* 2005). Za sredozemski mozaik je značilen visok delež različnih trajnih nasadov, ki se v drugih tipih kmetijske krajine oziroma v drugih regijah Slovenije pojavljajo na manjših površinah, poseben pečat pa mu daje tudi prisotnost v Sredozemski regiji. Tukaj so bolj kot v mozaični kmetijski krajini v notranjosti Slovenije številne nekatere pogoste gozdne vrste ptic. Značilni, nadpovprečno številni vrsti sta slavec in plotni strnad; obe pogosto naseljujeta predele, ki po strukturi vegetacije spominjajo na gozd, čeprav ju obravnavamo kot

vrsti kmetijske krajine. V zelo visokih gostotah se pojavlja tudi grilček, ki je izvorno sicer vrsta s pretežno sredozemsko razširjenostjo (HAGEMEIJER *et al.* 1997). Na popisnih ploskvah na vlažnih travnikih vrste ptic, značilne za kmetijsko krajino, po številu vrst in številčnosti, podobno kot v intenzivni krajini, izrazito prevladujejo nad ostalimi skupinami ptic. Značilnost vlažnih travnikov je, da so tukaj zelo številne nekatere vrste, ki jih drugod skoraj ni, ali pa jih najdemo v bistveno manjšem številu, kot na primer močvirsko trstnico, repaljščico in drevesno cipo. Omenjene vrste imajo na redkih preostalih območjih vlažnih travnikov v Sloveniji, zlasti Ljubljanskem barju, težišče nacionalnih populacij (TOME *et al.* 2005). Samo na vlažnih travnikih najdemo tudi nekatere v Sloveniji zelo redke (npr. veliki škurh, škrlatec) oziroma zelo lokalno razširjene vrste (bičja trstnica). Na območjih suhih travnišč so v nasprotju z vlažnimi travniki med prvimi petimi najštevilčnejšimi vrstami same gozdne ptice. Čeprav je določen delež zaraščajočih površin in gozda v zgodnjih sukcesijskih fazah ugoden za nekatere značilne vrste suhih travnišč, pa naveden podatek kaže predvsem na ogroženost oziroma izginjanje tega tipa kmetijske krajine.

6.5 Vključenost zemljišč v GERK

Vključenost popisnih ploskev do neke mere odraža delež gozda na ploskvah – manjša kot je vključenost v GERK, večja je praviloma površina gozda in urbanih predelov na popisni ploskvi. To pa pomembno vpliva na vrstno sestavo in številčnost ptic kmetijske krajine na ploskvah, kjer je vključenost v GERK velika oziroma majhna. Največja odstopanja od tega se pojavljajo v Sredozemskem svetu, kjer v GERK niso vključena številna aktivna suha travnišča in zaraščajoče površine, pa tudi obsežni predeli sredozemskega mozaika. Na podlagi tega ni presenetljivo, da smo na območjih, kjer je vključenost zemljišč v GERK večja od 40%, med najštevilčnejšimi vrstami zabeležili več vrst kmetijske krajine, ki so se večinoma pojavljale tudi v višjih gostotah. Na območjih GERK<40% je zelo visoko gostoto dosegel domači vrabec, ki je predvsem značilna urbana vrsta (SHAW *et al.* 2008). Nizka stopnja vključenosti nekaterih zemljišč, zlasti suhih travnišč, je z vidika varstva ptic zaskrbljujoča, saj je vzpostavljen sistem GERK pogoj za uveljavljanje različnih plačil v kmetijstvu, vključno s plačili KOP in OMD, ki omogočajo vzdrževanje nekaterih pomembnih habitatov kmetijske krajine.

6.6 Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji (IBA)

Na podlagi rezultatov popisa na popisnih ploskvah, ki se nahajajo znotraj Mednarodno pomembnih območij za ptice v Sloveniji leta 2009, težko podamo pomembnejše zaključke. Ugotovimo lahko, da rezultati odražajo nadovprečno zastopanost vlažnih travnikov in suhih travnišč, saj spada dobri dve tretjini popisnih ploskev iz območij IBA pod tip vlažnih travnikov in suhih travnišč, ostale popisne ploskve pa spadajo pod tip mozaična kmetijska krajina. Nasprotno ni znotraj območij IBA niti ene popisne ploskve z intenzivno kmetijsko krajino. Nekatera izmed sedmih območij IBA, vključenih v popis leta 2009 (Doli Slovenskih goric, Ljubljansko barje, Cerknjsko jezero in Banjšice), z obstoječim številom popisnih ploskev dosegajo priporočila podana leta 2007 (BOŽIČ 2007), medtem ko bo treba na drugih število v popis vključenih ploskev še povečati. Na drugi strani nekatera območja s pomembnim deležem kmetijske krajine leta 2009 še niso bila vključena v popis.

6.7 Ciljne vrste monitoringa splošno razširjenih ptic kmetijske krajine v Sloveniji

Leta 2009 smo v popisu zabeležili vse ciljne vrste monitoringa splošno razširjenih vrst kmetijske krajine, razen velikega skovika, zelo malo registracij pa smo zbrali tudi za belo štorčjo, kosca in, navkljub 600% povišanju števila v primerjavi z leti 2007 in 2008, jerebico. Za prve tri navedene vrste je jasno, da metoda popisa ptic, ki se uporablja pri monitoringu FBI, zanje ni primerna (primerjaj z DENAC 2001, DENAC 2003 & BOŽIČ 2005A). Te vrste ustrezno spremljamo v okviru drugih shem monitoringa ptic v Sloveniji. Drugače je z jerebico, ki je v Sloveniji očitno doživela katastrofalen upad populacije, podobnega kot v večjem delu Evrope (BIRDLIFE INTERNATIONAL 2004), kjer se upadanje vrste še nadaljuje (PECBMS 2008).

Po skupnem številu registracij med ciljnim vrstami precej izstopa skupina sedmih vrst z več kot 200 registracijami (škorec, poljski vrabec, kmečka lastovka, poljski škrjanec, rumeni strnad, grilček in rjavi srakoper). Vse našteje vrste so tudi dokaj splošno razširjene, čeprav denimo poljski škrjanec in rumeni

strnad v Sredozemski regiji nista zelo pogosta. Kljub temu dosednji podatki kažejo, da je vseh sedem vrst primernih za vključitev v izračun indeksa kmetijske krajine na nivoju celotne Slovenije. Podobno lahko rečemo tudi za območja OMD in neOMD, kjer so razlike med temi vrstami še manjše kot na nivoju regij. Drugače je pri tipih kmetijske krajine, kjer v sredozemskem mozaiku rumeni strnad sploh ni bil zabeležen, poljski škrjanec pa je bil registriran samo trikrat. Prav ti dve vrsti sta tudi najbolj izrazita specialista kmetijske krajine v omenjeni skupini (REIF *et al.* 2008). Poljski škrjanec se je izkazal kot redka vrsta tudi na območjih z manj kot 40% zemljišč vključenih v GERK, kar glede na znane ekološke zahteve vrste ni presenetljivo.

Drugo skupino predstavlja glavnina ciljnih vrst z 12 vrstami in številom registracij med 57 in 175. V tej skupini se nahajajo zelo različne vrste ptic, tako po biologiji, kot tudi telesni masi in stopnji vezanosti na kmetijsko krajino. Bistvena razlika v primerjavi s prvo skupino je, da med temi vrstami težko najdemo kakšno splošno razširjeno. Zanesljivo splošno razširjen je samo lišček, izmed ostalih pa se temu še najbolj približujeta zelena žolna, vijeglavka in prosnik. Glede na znane podatke o razširjenosti gnezdilke v Sloveniji, za prvo pričakujemo, da se bo v monitoringu izkazala kot splošno razširjena vrsta, medtem ko za prosnika vemo, da je v Sredozemski regiji precej redek in maloštevilen, poleg tega pa se pojavlja izključno v nižinah (GEISTER 1995). Na območjih OMD so dokaj razširjene in številne vse ciljne vrste iz te skupine, na drugi strani pa se tri izrazito specializirane vrste, hribski škrjanec, repaljščica in veliki strnad, zelo redko pojavljajo na območju neOMD. Lišček je tudi edina vrsta, ki je pogosta oziroma dokaj pogosta na vseh tipih kmetijske krajine, večina ostalih vrst pa je redka ali se ne pojavlja vsaj v enem tipu. Plotni strnad in repaljščica sta bila na primer zabeležena v treh oziroma štirih tipih kmetijske krajine, pogosta pa sta samo v enem (sredozemski mozaik oziroma vlažni travniki). Celo prosnik, ki je blizu temu, da ga opredelimo kot splošno razširjeno vrsto, je zares pogost ter številen samo v intenzivni in mozaični kmetijski krajini. Zaradi navedenih značilnosti so mnoge vrste zelo primerne kot indikatorji dolčenih tipov kmetijske krajine. Na območjih GERK>40% so relativno redke in maloštevilne vrste, ki potrebujejo večje število ter obsežnejše sestoje grmišč in dreves v kmetijski krajini, hribski škrjanec, slavec in plotni strnad. Na območjih <GERK40% velja isto za repaljščico in repnika. V obeh primerih gre za specializirane vrste.

Zadnja skupina so maloštevilne ciljne vrste ptic, za katere smo skupaj večinoma zbrali manj kot 50 registracij. Vsaj ena vrsta iz te skupine je verjetno splošno razširjena (divja grlica), morda pa to velja tudi za pogorelčka. Medtem ko je za pogorelčka znano, da je njegova populacija v minulem desetletju močno upadla (BIRDLIFE INTERNATIONAL 2004) in, da ima pri nas neugoden varstveni status (kategorija E2 – močno ogroženi vrsto po Rdečem seznamu ptičev gnezdilcev, (Ur. list RS št. 82/02), pa takšnih rezultatov pri divji grlici nismo pričakovali. Divja grlica na Rdečem seznamu sploh ni uvrščena med ogrožene vrste, pa tudi upada številčnosti v preteklosti nismo zaznali. Tudi v letu 2009 se je potrdila enaka ugotovitev kakor leto poprej - tej vrsti bo treba v bodoče posvetiti več pozornosti, tudi zato, ker sodi med vrste z izrazitim upadanjem številčnosti v Evropi (PECBMS 2008). Smrdokavra in čopasti škrjanec sta edini vrsti iz te skupine, ki sta regionalno dokaj pogosti – prva v Sredozemski regiji, druga pa v Panonski. Zanimivo je, da je bila kljub majhnemu številu registracij večina vrst iz te skupine zabeležena vsaj v treh različnih tipih kmetijske krajine. Samo rumeno pastirico smo popisali le v dveh tipih (intenzivni kmetijski krajini in vlažnih travnikih), medtem ko je čopasti škrjanec samo v intenzivni kmetijski krajini dokaj pogost, v ostalih dveh tipih pa se pojavlja zgolj marginalno.

6.8 Indeksi in trendi ciljnih vrst ptic kmetijske krajine

Indeks kosca glede na leto 1999 je dramatičen, saj je številčnost njegove populacije padla na samo 45,4% številčnosti iz leta 1999. Upad je predvsem posledica spreminjanja ekstenzivnih vlažnih travnikov v intenzivne, zgodaj košene travnike (BOŽIČ 2005B). Za ostale vrste imamo na voljo le dve leti popisov in ocene trendov večinoma niso zanesljive. Kompozitni indeks pogostih ptic kmetijske krajine za Slovenijo (indikator ptic kmetijske krajine) znaša 97,4. Dejstvo, da je indeks manjši od 100 kaže na to, da se je število ptic kmetijske krajine v letu med leti 2008 in 2009 (sicer le nekoliko) zmanjšalo. Informativno smo izračunali tudi kompozitne indekse za OMD in neOMD območja in za območja kjer je vključenost zemljišč v GERK večje ali manjše od 40%. Zaradi nizkega števila registriranih parov pri nekaterih vrstah te ocene niso zanesljive, rezultati pa so sledeči: na OMD

ploskvah je trend ptic kmetijske krajine rahlo pozitiven, na neOMD ploskvah pa rahlo negativen, razlika je 8,4%. Glede na vključenost zemljišč v GERK nismo opazili znatnih razlik.

7 POVZETEK

Monitoring splošno razširjenih vrst ptic za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine je potekal v letih 2007 (pilotni popis), 2008 in 2009. Pričujoče poročilo predstavlja podatke, zbrane v popisu leta 2009, njihovo ovrednotenje ter prvi poskusni izračun indeksa 2009/2008. Ploskve 2 x 2 km so bile izbrane (nenaključni vzorec, ploskve so enakomerno razporejene) iz stratum ploskev, ki imajo več kot 40% kmetijske krajine. Popisna metoda je bil linijski transekt dolžine približno 2 km (znotraj ploskve), ptice pa smo beležili v dveh pasovih z mejo pri 50 metrih od popisne poti. Popisna enota je bila par, popis pa smo izvajali dvakrat v gnezditveni sezoni. V popisu 2009 smo popisali skupno 77 ploskev (dobrih 20% možnih) in zabeležili 126 vrst gnezdil (60% vseh vrst, ki gnezdijo v Sloveniji). Mediana prvega dela popisa ptic je bila 23.4., mediana drugega dela popisa pa 24.5. Najštevilčnejše vrste v notranjem pasu so bile črnoglavka *Sylvia atricapilla*, domači vrabec *Passer domesticus*, kos *Turdus merula*, poljski vrabec *Passer montanus* in velika sinica *Parus major*. Pregled rezultatov kaže, da so nekatere značilne pogoste vrste kmetijske krajine, pri katerih je bil v zadnjih desetletjih v Evropi zabeležen velik upad številčnosti, v Sloveniji precej številne. Takšne vrste z najmanj 200 registracijami leta 2009 v Sloveniji so predvsem škorec *Sturnus vulgaris*, poljski vrabec, poljski škrjanec *Alauda arvensis*, rumeni strnad *Emberiza citrinella*, grilček *Serinus serinus* in rjavi srakoper *Lanius collurio*. Posebej smo še obdelali podatke za kosca *Crex crex*, ki je bil popisán s posebno metodologijo. Indeks kosca glede na leto 1999 je dramatičen, saj je številčnost njegove populacije padla na samo 45,4% številčnosti iz leta 1999. Za ostale vrste imamo na voljo le dve leti popisov in ocene trendov večinoma niso zanesljive. Kompozitni indeks pogostih ptic kmetijske krajine za Slovenijo (indikator ptic kmetijske krajine) znaša 97,4.

8 SUMMARY

Slovene common breeding bird monitoring scheme for the calculation of the Slovene farmland bird index has been ongoing since 2007. This report includes monitoring data from 2009, the assessment of this data and the first pilot calculation of index 2009/2008. 2 x 2 km plots have been chosen (non-random sample, plots are evenly distributed) from a stratum of plots which have at least 40% agricultural habitat coverage. Birds were counted on a 2 km line transect (inside a plot) with 2 belts where the border was 50 meters from the line transect. We counted one pair as one unit; each plot was visited twice a season. In 2009 77 plots have been surveyed altogether (20% of all possible survey plots) and 126 breeding species have been registered. (60% of the number of all species which breed in Slovenia). Median of the first count was 23.4., median of the repeat count was 24.5. The most numerous species in the inner 50 m belt were blackcap *Sylvia atricapilla*, house sparrow *Passer domesticus*, blackbird *Turdus merula*, tree sparrow *Passer montanus* and great tit *Parus major*. An overview shows that some common farmland birds, which population numbers in Europe have declined in the past decades, are still quite numerous in Slovenia. Such species with at least 200 registrations in 2009 are starling *Sturnus vulgaris*, tree sparrow *Passer montanus*, skylark *Alauda arvensis*, yellowhammer *Emberiza citrinella*, serin *Serinus serinus* and red-backed shrike *Lanius collurio*. Corncrake *Crex crex* registrations have been analysed separately since a different method has been used for counting corncrakes. The corncrake index 2009/1999 is dramatic, the number of breeding pairs have declined to just 45,4% of the number of breeding pairs in 1999. For the rest of the species data from only two counting years is available so trend estimates are not certain. The composite index of common farmland bird species for Slovenia (farmland bird index) is 97,4.

9 LITERATURA

- ANDREN, H. (1992): Corvid Density and Nest Predation in Relation to Forest Fragmentation: A Landscape Perspective. *Ecology* 73 (3): 794-804.
- BAUER, H.-G., E. BEZZEL & W. FIEDLER (eds.) (2005): *Das Kompendium der Vögel Mitteleuropas*. AULA Verlag, Wiebelsheim.
- BIBBY, C.J., N.D. BURGESS & D.A. HILL (1992): *Bird Census techniques*. Academic Press, London.
- BIRDLIFE INTERNATIONAL (2004): *Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status*. BirdLife Conservation Series No. 12. BirdLife International, Cambridge.
- BOŽIČ, L. (2005A): Gnezditvena razširjenost in velikost populacije kosca *Crex crex* v Sloveniji leta 2004. *Acrocephalus* 26 (127): 171-179.
- BOŽIČ, L. (2005B): Populacija kosca *Crex crex* na Ljubljanskem barju upada zaradi zgodnje košnje in uničevanja ekstenzivnih travnikov. *Acrocephalus* 26 (124): 3-21.
- BOŽIČ, L. (2007): Monitoring splošno razširjenih vrst ptic v letu 2007 za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine. Končno poročilo za MOP in MKGP. DOPPS – Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.
- BOŽIČ, L. (2008): Monitoring splošno razširjenih vrst ptic v letu 2008 za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine. Končno poročilo za MOP in MKGP. DOPPS – Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.
- BOŽIČ, L. (2009): Kosec *Crex crex*. Str. 24-28. V: RUBINIČ, B., BOŽIČ, L., DENAC, D., MIHELIČ, T. & KMECL, P.: Monitoring populacij izbranih vrst ptic. Rezultati popisov v spomladanski sezoni 2009. Vmesno poročilo za MOP. - DOPPS, Ljubljana.
- BUCKLAND, S.T., MAGURRAN, A.E., GREEN, R.E. & FEWSTER, R.M. (2005): Monitoring change in biodiversity through composite indices. - *Phil. Trans. R. Soc. B* 360: 243-254
- CRAMP, S. (ur.) (1998). *The complete birds of the western Palearctic on CD-ROM*. Oxford University Press.
- DENAC, D. (2001): Gnezditvena biologija, fenologija in razširjenost bele štokrlje *Ciconia ciconia* v Sloveniji. *Acrocephalus* 22 (106-107): 89-103.
- DENAC, K. (2003): Population dynamics of Scops Owl *Otus scops* at Ljubljansko barje (central Slovenia). *Acrocephalus* 24 (119): 127-133.
- DENAC, K., J. FIGELJ & T. MIHELIČ (2006): Strokovne podlage za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) in njegovo spremljanje. Končno poročilo za Ministrstvo za okolje in prostor. DOPPS, Ljubljana.
- DONALD, P.F. & N.J. AEBISCHER (eds.) (1997): *The ecology and conservation of corn buntings *Miliaria calandra**. Proceedings of a conference held at Fordingbridge, Hampshire, 2-3 March 1995. JNCC, Peterborough.
- EATON, M.A., D. BALMER, N. BURTON, P.V. GRICE, A.J. MUSGROVE, R. HEARN, G. HILTON, D. LEECH, D.G. NOBLE, N. RATCLIFFE, M.M. REHFISCH, S. WHITEHEAD & S. WOTTON (2008): *The state of the UK's birds 2007*. RSPB, BTO, WWT, CCW, EHS, NE & SHN. Sandy, Bedfordshire.
- GEISTER, I. (1995): *Ornitološki atlas Slovenije. Razširjenost gnezdičk*. DZS, Ljubljana.
- HAGEMELER, W.J.M. & M.J. BLAIR (1997): *The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance*. T & A D Poyser, London.
- MEDVED, A. & L. BOŽIČ (2005): *Integration of NATURA 2000 Requirements into National Rural Development Programmes 2007 – 2013 Republic of Slovenia*. DOPPS, Ljubljana.
- PANNEKOEK, J. & VAN STRIEN, A.J. (2009): *TRIM 3 Manual*. – Statistics Netherlands, Voorburg.
- PANNEKOEK, J., VAN STRIEN, A.J. & GMELIG MEYLING, A.W. (2006): *TRIM 3.51*. – Statistics Netherlands [www.ebcc.info]
- PECBMS (2007): *State of Europe's Common Birds 2007*. CSO/RSPB, Prague.
- PECBMS (2008): *State of Europe's Common Birds 2008*. CSO/RSPB, Prague.
- PERKINS, A.J., M.J. WHITTINGHAM, A.J. MORRIS & R.B. BRADBURY (2002): Use of field margins by foraging yellowhammers *Emberiza citrinella*. *Agriculture, Ecosystems and Environment* 93: 413-420.
- PERKO, D. & OROŽEN ADAMIČ, M. (1999): *Slovenija. Pokrajine in ljudje*. – Mladinska knjiga, Ljubljana.

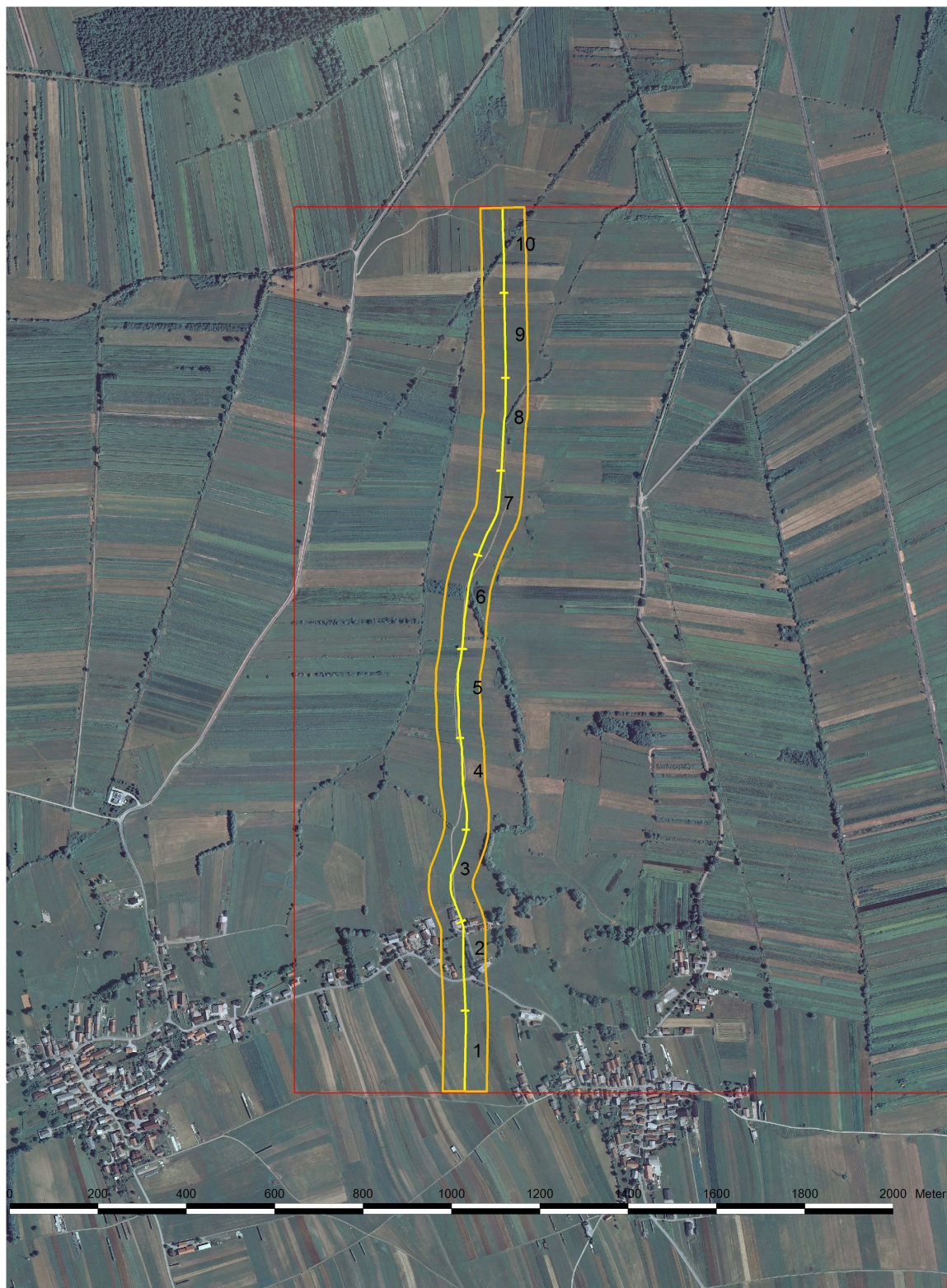
- SCHIFFERLI, L. (2000): Changes in agriculture and the status of birds breeding in European farmland. Ecology and Conservation of Lowland Farmland Birds. British Ornithologist's Union, Tring. pp 17-25.
- SCHREIBER, M. (2001): Verbreitung und Bruterfolg des Kiebitzes *Vanellus vanellus* im südwestlichen Niedersachsen in Abhängigkeit von ausgewählten bodenkundlichen Parametern und landwirtschaftlicher Nutzung. Vogelwelt 122: 55-65.
- SHAW, L.M., D. CHAMBERLAIN & M. EVANS (2008): The House Sparrow *Passer domesticus* in urban areas: reviewing a possible link between post-decline distribution and human socioeconomic status. Journal of Ornithology 149 (3): 293-299.
- TOME, D. (2006): Ekologija. Organizmi v prostoru in času. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana.
- TOME, D., A. SOVINČ & P. TRONTELJ (2005): Ptice Ljubljanskega barja. DOPPS, Monografija DOPPS št. 3, Ljubljana.
- TRILAR, T. (1983): Prilagajanje pribe (*Vanellus vanellus*) novemu biotopu. Acrocephalus 4 (15): 3-6.
- TRONTELJ, P. (1994): Ptice kot indikator ekološkega pomena Ljubljanskega barja (Slovenija). Scopolia 32: 1-61.
- TRYJANOWSKI, P. (2000): Changes in breeding populations of some farmland birds in W Poland in relation to changes in crop structure, weather conditions and number of predators. Folia Zoologica 49 (4): 305-315.
- URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE ŠT. 49/04: Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000).
- URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE ŠT. 51/06: Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč.
- URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE ŠT. 82/02: Rdeči seznam ptičev gnezdilcev (Aves).
- VAN STRIEN, A., PANNEKOEK, J., HAGEMEIJER, W. & VERSTRAEL, T. (2000): A loglinear Poisson regression method to analyse bird monitoring data. – Bird Census News 13 (2000): 33-39.
- WEGGLER, M. & M. WIDMER (2000): Vergleich der Brutvogelbestände im Kanton Zürich 1986-1988 und 1999. I. Was hat der ökologische Ausgleich in der Kulturlandschaft bewirkt. Ornithologische Beobachter 97: 123-146.

10 PRILOGE

10.1 Primer popisne karte

0F__21

1:7500

10.2 Navodila

Navodila za popisovalce v popisu za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine (Farmland Bird Index) leta 2009. V navodilih je podrobno predstavljena metoda načrtovanja popisnega transekta ter popisa ptic in habitata, vključno s primeri izpolnjenih obrazcev (začetek na naslednji strani).

MONITORING SPLOŠNO RAZŠIRJENIH VRST PTIC KMETIJSKE KRAJINE (FBI) NAVODILA 2009

NAMEN

Namen popisov v okviru monitoringa splošno razširjenih vrst ptic kmetijske krajine (krajše: FBI) je zbiranje podatkov, ki omogočajo spremljanje populacijskih sprememb značilnih, pogostih ptic kmetijske krajine v Sloveniji. Slovenski popis je del vseevropske sheme monitoringa pogostih ptic (PECBMS), ki poteka v več kot 20 državah Evrope. Monitoring FBI je v Sloveniji zasnovan kot dolgoročno, redno ponavljanje popisa na izbranih, vnaprej določenih popisnih ploskvah. V vseh letih izvajanja monitoringa naj bi isti popisovalec popisoval iste transekte na izbranih popisnih ploskvah.

IZBOR LINIJSKEGA TRANSEKTA NA POPISNI PLOSKVI

Na izbrani popisni ploskvi 2x2 km (tetradi) poljubno določimo (velja za prvo leto popisa, kasneje popis ponavljamo na istem transektu) linijski transekt dolžine 2 km za popis ptic. Transekt obvezno načrtujemo na posebnem obisku pred začetkom popisovanja, nikakor ne sočasno s popisom ptic. Transekt naj, če je le možno, pretirano ne sledi cestam, mejicam, jarkom in drugim linijskim strukturam. Sprejemljivo je načrtovanje transektov po manjših poteh, poljskih cestah ter ob jarkih, kjer ni vzdolž linije transeкта prisotnega izrazitega pasu dreves, grmovja ali druge značilne vegetacije. Zaradi izogibanja konfliktom z lastniki zemljišč je priporočena hoja po robovih njiv in travnikov. Transekt skušamo speljati čim bolj premočrtno, predvsem se izogibamo velikemu številu zelo ostrih zavojev (kot 90° ali manj). Če to ni mogoče, transekt raje razdelimo na dva ločena dela, od katerih ne sme biti nobeden krajši od 400 m (njuna skupna dolžina mora biti 2 km). Transekt v vsakem primeru zaradi obdelave podatkov razdelimo v deset 200 m dolgih popisnih odsekov (10 odsekov × 200 m = 2 km). Zelo pomembno je, da si začetne dele odsekov zapomnimo s pomočjo (relativno) trajnih struktur (drevesa, mejice, hiše). Začetek in konec transeкта, meje odsekov in potek (linijo) transeкта natančno vrišemo na karto za določitev transeкта in v posebnem obrazcu navedemo še natančen opis mejnih točk popisnih odsekov (npr. 30 metrov za odcepom kolovoza...) (**primer: slika 1**). Na karti nedvoumno označimo številko posameznega popisnega odseka s številkami 1-10.

Transekt speljemo skozi bistvene kmetijske habitate na popisni ploskvi, približno proporcionalno njihovim deležem. To pomeni, da naj bodo glavni habitati v podobnih deležih zastopani na popisni ploskvi in na našem transektu. Majhni gozdički in grmišča v sicer odprti pokrajini so del kmetijske krajine, večjim strnjenim kompleksom gozda pa se skušamo izogniti. V primeru, ko so na popisni ploskvi velike razlike v nadmorskih višinah, pri izbiri popisne poti upoštevamo tudi to (po enakem načelu kot za deleže habitatov).

Karto za določitev transeкта z vrisanim linijskim transektom posredujemo koordinatorju popisa, ki nam bo izdelal popisno karto z računalniško izrisanim transektom, označenimi mejami, zaporednimi številkami popisnih odsekov in izrisanim 50-metrskim notranjim pasom za popis ptic (**primer: slika 2**).

Material:

- karta DOF5 za določitev transeкта z vrisano popisno ploskvijo,
- pregledna karta DTK50 z vrisano popisno ploskvijo,
- obrazec za opis mejnih točk popisnih odsekov.

MONITORING SPLOŠNO RAZŠIRJENIH VRST PTIC KMETIJSKE KRAJINE (FBI) - mejne točke popisnih odsekov					
Ime in priimek	XY	Datum določanja transeкта (d, m, l)	29.3.2008	Kvadrat (št.)	0D_169
POPISNI ODSEK	OPIS				
začetek transeкта (začetek odseka 1)	Začetek manjše skupine dreves na travniku, cca. 50 metrov od reke.				
začetek odseka 2	Veliko osamljeno drevo (vrba) sredi travnika.				
začetek odseka 3	Na drugem robu magistralne ceste.				
začetek odseka 4	Začetek manjše mejice v jarku na levi strani ceste.				
začetek odseka 5	Na sredini mejice z visokimi drevesi, cca. 30 metrov za odcepom kolovoza.				
začetek odseka 6	Na robu domačije, za prvo veliko hišo na desni.				
začetek odseka 7	Visok topol (jagned) ob manjši mejici sredi travnika.				
začetek odseka 8	Začetek grmišča nasproti majhnega gozdička sredi vinogradov na levi.				
začetek odseka 9	Na meji med majhnim gozdičkom in vinogradom na levi strani asfaltne ceste.				
začetek odseka 10	Za zadnjo hišo domačije, cca. 30 m od asfaltne ceste.				
konec transeкта (konec odseka 10)	V dolini, na robu gozda za zadnjimi njivami.				

Slika 1: Primer izpolnjenega obrazca za opis mejnih točk popisnih odsekov na linijskem transektu.

Slika 2: Linijski transekt na barvni podlagi DOF5 z označenimi mejami in oštevilčenimi popisnimi odseki ter vrisanim notranjim, 50-metrskim pasom za popis ptic (izsek karte). Takšno popisno karto dobi popisovalec od koordinatorskega popisa, potem ko na terenu določi transekt na izbrani popisni ploskvi in ga vriše v karto za določitev transeкта ter jo posreduje koordinatorski.

POPIS PTIC NA LINIJSKEM TRANSEKTU

Popis opravimo tako, da se zložno pomikamo vzdolž transektu in sproti beležimo vse ptice, ki jih vidimo ali slišimo. Občasno se za kratek čas ustavimo, da prisluhnemo pojočim osebkom in odkrijemo morebitne ptice, ki letijo nad nami. Popisujemo s približno hitrostjo 2 km/h (odprti habitati) oz. 1 km/h (zaprti habitati). Povprečni obisk 2 km dolgega transektu traja okoli 1-1.5 h.

Vse vrste ptic, ki jih vidimo in slišimo, vpišemo v obrazec pod ustrezen odsek 1-10 in pod ustrezno kategorijo opazovanja oziroma oddaljenosti. Popisna enota je vselej **gnezdeč par**, ki ga predstavlja (1) posamezen osebek, ločen od drugih osebkov iste vrste; (2) par; (3) teritorialen samec; (4) ali speljana družina. Če vidimo na primer **skupino** osmih osebkov vrste, kjer ni spolnega dimorfizma, v obrazec vpišemo število 4 (štirje pari) in ne 8. Pri takšnem načinu beleženja se lahko pojavi problem pri nekaterih vrstah, ki gnezdiijo zgodaj in se v času drugega popisa že pojavljajo velike jate, kjer odraslih in mladih osebkov ni mogoče zanesljivo razlikovati (npr. škorec, poljski vrabec, siva vrana). V tem primeru vpišemo število osebkov v jati posebej in zraven nedvoumno pripišemo, da gre za osebkove z oznako os (npr. 20 os.). Na primer, če na popisnem odseku zabeležimo tri pare škorcev, poleg teh pa še večjo jato 40 osebkov neopredeljene starosti, to pišemo kot 3 + 40 os.

Ptice popisujemo v dveh ločenih pasovih (0-50 m in nad 50 m). Ptice v letu beležimo kot svojo kategorijo, ne glede na oddaljenost. Razdalje ptic od linije transektu določimo pravokotno na smer transektu. Ptice na meji dveh odsekov vpišemo pod tistega, ki se nam zdi bolj smiselno, nikakor pa ne pod oba. Ptico, ki jo vidimo daleč pred seboj, vendar blizu transektne linije, beležimo pod notranji pas, pazimo le na odsek. Enako je s pticami, ki jih opazimo, ko smo že mimo njih. Če vidimo ptico vzleteti ali pristati, jo beležimo v ustrezno kategorijo oddaljenosti na tistem mestu, kjer je bila na tleh (0-50 m, > 50 m). Ptice v svatovskem letu beležimo v ustrezni kategoriji oddaljenosti in ne v letu (npr. poljske in hribske škrjance, drevesne cipe, vriskarice, rjave in pisane penice, slegurje, grilčke itd.). Ne beležimo ptic, ki se ob začetku popisa nahajajo za nami, in tistih, ki jih opazimo po koncu transektu. Če smo transekt razdelili na dva ločena dela, na prehodu med njima ne štejemo ptic. Aktivnosti, spola in starosti zabeleženih ptic ni treba popisovati. Pri popisu se potrudimo, da istega osebkove ne štejemo dvakrat (npr. cikovtovo petje se sliši čez več odsekov transektu, vendar ga zabeležimo le na tistem odseku, kjer smo ga prvič slišali). Ne popisujemo v močnem dežju, ob slabi vidljivosti (megla) ali močnem vetru.

Prvi popis izvedemo med 1. aprilom in 5. majem, ponovitev pa med 5. majem in 30. junijem. Med prvim in drugim popisom naj bo vsaj 14 dni razlike.

Na terenski obrazec vpišemo začetno in končno uro popisa transektu (oz. če smo transekt razdelili na dva dela, vpišemo začetno in končno uro popisa za vsakega od obeh delov) ter vreme na podlagi šifranta, ki je na hrbtne strani obrazca (**primer: slika 3**).

Material:

- popisna karta DOF5 z vrisanim linijskim transektom, mejnimi točkami in številkami popisnih odsekov ter notranjim, 50 m pasom za popis ptic,
- obrazec za popis ptic.

Slika 3 (naslednja stran): Primer prve strani izpolnjenega obrazca za popis ptic. Registrirane ptice beležimo pod ustrezno kategorijo opazovanja oziroma oddaljenosti na vsakem popisnem odseku posebej. Popisna enota je vselej gnezdeč par, možne izjeme so navedene v tekstu zgoraj.

Šifrant za popis habitata			
I. nivo	II. nivo	III. nivo	IV. nivo
1. GOZD	1. listavci	1. bukov gozd 2. poplavni hrastovo-gabrov gozd 3. močvirna jelševja in vrbovja 4. toploljubni hrastovi in gabrovi gozdovi 5. ostali listnati gozd	1. mladovje (povprečna debelina drevja < 10 cm) 2. drogovnjak brez odmrlega lesa ali dupel (10-30 cm) 3. drogovnjak z odmrlim lesom ali dupli
	2. mešani gozd	1. jelovo-bukov in jelovo-smrekovo-bukov gozd 2. ostali mešani gozdovi (brez jelke)	4. debeļjak brez odmrlega lesa ali dupel (premer debla > 30 cm) 5. debeļjak z odmrlim lesom ali dupli
	3. iglavci	1. smrekov gozd 2. jelov gozd 3. gozd rdečega bora 4. gozd črnega bora 5. macesnov gozd 6. ostali iglasti gozd (mešani)	
2. GRMIŠČA	1. ruševje 2. gozdne poseke 3. zaraščajoča travišča 4. brinovje 5. leščevje 6. stala zaraščajoča kulturna krajina	1. grmišča v nastajanju (grmi in drevesa razpršeno pokrivajo do 30%) 2. grmi ali drevesa pokrivajo 30-70% površine 3. zaraslo grmišče (grmi ali drevesa prekrivajo > 70%)	
3. KMETIJSKA KRAJINA	1. travinje	1. izboljšano kosno travinje (gnojeno, dosejano, meliorirano) 2. neizboljšano kosno travinje 3. pašno travinje ovce 4. pašno travinje govedo 5. pašno travinje konji 6. pašno travinje drugo (mešano, noji, damjaki, prašiči) 7. opuščeno travinje	1. brez mejic in skupin drevov ali grmov 2. do 10% mejic, drevov ali grmov 3. 10 do 25% mejic, drevov ali grmov 4. 25 do 50% mejic, drevov ali grmov 5. gozdna paša
	2. orne površine	1. jara žita (žita sejana spomladi) 2. ozimna žita (žita sejana jeseni) 3. krompir 4. koruza 5. drugo (sladkorna pesa, zelje...) 6. opuščene orne površine 7. oljna ogrščica	1. brez mejic in skupin drevov ali grmov 2. do 10% mejic, drevov ali grmov 3. 10 do 25% mejic, drevov ali grmov 4. 25 do 50% mejic, drevov ali grmov
	3. trajni nasadi	1. visokodebelni pašeni sadovnjak 2. visokodebelni nepašeni sadovnjak 3. nizkodebelni sadovnjak 4. vinograd s sadnim drevjem 5. vinograd brez sadnega drevja 6. oljčnik 7. hmeljišče 8. drugo (ribez, borovnice...)	1. aktiven zatravljjen nasad 2. aktiven nezatravljjen nasad 3. opuščjen nasad
4. URBANO OKOLJE	1. naselja, zaselki 2. parki, primestni vrtički in druge zelene površine 3. deponija, smetišče 4. gradbišče 5. cesta, železnica (izven naselja)	1. predel brez drevesne ali grmovne vegetacije 2. do 10% drevesne ali grmovne vegetacije 3. > 10% drevesne ali grmovne vegetacije	
5. VODNE POVRŠINE	1. tekoča voda	1. potok (do 3 m širok) 2. reka (nad 3 m široka)	1. prodišče 2. brez vegetacije na brežini 3. z zelmi na brežini 4. z grmovno ali drevesno vegetacijo na brežini 5. trstičje
	2. stoječa voda	1. jezero ali akumulacija 2. glinokop ali gramoznica 3. ribnik 4. mlaka, mrtev rokav	1. brez vodne in obrežne vegetacije 2. samo obrežna vegetacija 3. vodna in obrežna vegetacija 4. vodna in obrežna vegetacija s trstičjem
	3. morje ali polslana voda	1. morje 2. morska obala 3. brakična laguna	
6. SKALOVJE	1. skalovje 2. melišče 3. jama ali brezno 4. kamnolom ali peskokop	1. golo 2. zaraščene < 10% površine 3. zaraščene > 10% površine	

Slika 5: Šifrant za popis habitata.

KONTAKTI

Izpolnjeno karto DOF5 za določitev linijskega transekta in obrazec za opis mejnih točk popisnih odsekov pošljite na naslov: DOPPS (za FBI), p.p. 2990, 1001 Ljubljana. Koordinatorja popisa sta Jernej Figelj (031 71 67 89, jernej.figelj@dopps.si) in Primož Kmecl (051 39 55 21, primoz.kmecl@dopps.si). Pri koordinatorjih dobite tudi vsa dodatna pojasnila v zvezi z monitoringom FBI.